

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXIV.

Celovec, petek, 6. junij 1969

Štev. 22 (1406)

Predsedniške volitve v Franciji pri prvem glasovanju še niso privedle do odločitve

Marsikdo je pričakoval, da se bo Francija po odhodu starega predsednika de Gaulle s politične pozornice (ki se je zaradi poraza pri referendumu užaljen umaknil v zasebno življenje) znašla v velikih težavah. Dolga leta je izgledalo, kakor da si brez de Gaulle sploh ni mogoče predstavljati Francije. Pa temu le ni tako. De Gaulle je odšel, a Francija živi dalje; razvoj gre naprej, kakor da se ne bi ničesar spremenilo. A eno drži: de Gaulle je francoskemu političnemu življenju vtisnil tako močan pečat, da tudi po njegovem odhodu še vedno obstaja in vsaj zaenkrat še zelo vplivno posega v dogodke — golizem.

To se je vsekakor pokazalo minulo nedeljo, ko so šli francoski volivci na volišče, da izvolijo novega državnega predsednika. Na izbiri so imeli kar sedem kandidatov, od katerih pa niti eden ni imel realnih izgledov, da si že pri prvem glasovanju zagotovi potrebno večino. Raziskovalci javnega mnenja so v dneh in tednih pred volitvami postavljali svoje prognoze, toda njihove napovedi niso bile tehtne dovolj, da bi mogle vplivati na odločitev volivcev. In tako so nedeljske volitve pokazale rezultate, ki v marsikaterem pogledu pomenijo precejšnje presenečenje.

Gotovo velja v prvi vrsti za uspeh, ki ga je zabeležil „uradni“ de Gaulleov naslednik in bivši predsednik vlade Georges Pompidou: dosegel je 44,46 odstotka veljavnih glasov in je torej le za pičli dve desetinki odstotka ostal za de Gaulle samim, ki je pri volitvah leta 1965 prejel 44,64 odstotka glasov. Kakor je po eni strani presenetil nepričakovani uspeh Pompidouja, tako je po drugi strani razočaral nastop kandidata meščanske sredine Alaina Poherja, ki se je moral zadovoljiti s 23,31 % glasov, kar je precej manj, kot so mu napovedovali raziskovalci javnega mnenja v svojih predvolilnih prognozah. In razočaran je bil tudi kandidat socialnih demokratov Gaston Defferre, ki je tokrat zbral komaj polovico običajnih socialističnih glasov (namreč samo 5,01 odst.), medtem ko je komunistični kandidat Jacques Duclos uspel tudi tokrat prepričljivo demonstrirati pomembnost komunistične vloge v političnem življenju Francije, saj je kljub pretresom, ki jih je v zadnjem času preživljala tudi francoska KP, zbral 21,08 % glasov. Ostali trije

kandidati — levi socialist Michel Rocard (3,61 %), neodvisni Louis Ducatel (1,27 %) in „trockist“ Alain Krivine (1,06 %) — so bili in ostali nepomembni ter ne bodo mogli merodajno vplivati na odločitev niti pri drugem glasovanju.

Ker pri nedeljskih volitvah noben kandidat ni dosegel potrebne večine glasov, bodo morali Francozi 15. junija še enkrat na volišče, vendar bodo tokrat imeli možnost odločitve le med dvema kandidatom, ki sta pri prvem glasovanju prejela največ glasov — to sta golizist Pompidou in predstavnik sredine Poher. Za enega izmed teh dveh se bodo morala odločiti tudi vodstva posameznih političnih strank oziroma volil. skupin in v tem smi-

slu pozvati svoje člane ali pristaše.

Nekateri so medtem to že napravili in je posebno važna odločitev francoske KP, ki je sprejela sklep, da se bodo njeni volivci v drugem kolu predsedniških volitev glasovanja vzdržali. S tem je po mnenju političnih opazovalcev odločitev že padla, kajti Poher brez stodoletne podpore komunistov tudi teoretično nima nobenega izgleda, da bi premagal svojega nasprotnika Pompidouja.

Torej je precej gotovo, da se bo novi predsednik Francije imenoval Georges Pompidou. S tem bi golizem sicer brez de Gaulle dokazal svojo kontinuiteto, toda to še ne pomeni, da bi bila z zmago pri volitvah že rešena tudi številna važna in kočljiva vprašanja, ki čakajo novega predsednika. Takoj po izvolitvi se bo moral namreč spoprijeti s hudimi finančnimi in socialnimi problemi dežele, ki so v minulih tednih med volilnim bojem le začasno stopili nekoliko bolj v ozadje, vendar zaradi tega prav nič niso izgubili na svoji aktualnosti.

Proslave zgodovinskih taborov

ki so imeli velik pomen za razvijanje narodne zavesti

Lani so se v Sloveniji začele in se letos nadaljujejo slavnosti ob stoletnici zgodovinskih taborov, na katerih so naši predniki odločno postavljali zahteve po enakopravnosti in svobodnem življenju v lastni državi. Prihodnje leto pa bomo stoletnico takih velikih ljudskih zborovanj obhajali tudi pri nas na Koroškem, kjer so bili prav tako mogočni tabori, ki so imeli velik pomen za razvijanje narodne zavesti Slovencev tako na Koroškem kakor enako na Primorskem in v pokrajinah, ki jih zajema današnja Slovenija.

Tudi minulo nedeljo je bila proslava stoletnice takega tabora, in sicer v Brdih, kjer so se spominjali na tabor pod Drnovkom pri Dobrovem, ki je bil 25. aprila 1869; to je bil po vrsti že četrti tabor na Slovenskem oziroma drugi na Primorskem. Na spominski slavnosti je govoril znani primorski borec za pravice slovenskega ljudstva pisatelj France Bevk, ki je orisal pomen taborniškega gibanja za osveščanje slovenskega naroda. Posebej je govornik nanizal zahteve, ki so jih postavili udeleženci tabora pred sto leti in s katerimi so se pridružili zahtevam drugih takih taborov po ustanovitvi zedinjene Slovenije ter po uvedbi slovenskega jezika v šole in urade.

France Bevk je v svojem govoru poudaril, da je imel

tabor pri Dobrovem, ki se ga je takrat udeležilo okoli 6000 ljudi, izreden pomen za razvijanje narodne zavesti v Brdih. Spregovoril je o aktualnih vprašanjih iz bližnje preteklosti in sedanosti ter med drugim dejal: „Pot do pravice slovenskega jezika v javnem življenju je bila dolgotrajna in zapletena, za Slovence v zamejstvu pa še danes ni zadovoljivo rešena. Kot pristaši načela o mirnem sožitju med narodi pa smo pomagali ustvariti mejo dobrega sosedstva, ki velja kot zgleden primer v današnjem svetu in je tehten prispevek k miru!“

Za stoletnico tabora v Brdih je izšla posebna brošura, v kateri so prikazane težave briškega kmeta-kolona v preteklosti ter njegova dolgotrajna pot osveščanja in osvobajanja. Odkrili pa so tudi spominsko znamenje, ki vsebuje geslo „Ne vdajmo se!“, pod katerim so se pred sto leti zbirali tamkajšnji Slovenci na svojem zgodovinskem zborovanju. Jubilejno slavnost je popestril bogat kulturnoprosvetni spored, pri katerem so sodelovali razni pevski zbori ter godba milice iz Ljubljane. —

Istega dne popoldne je bila na Dobrovem v Brdih tudi tradicionalna turistič. prireditev — praznik češenj. Sprevodu skozi naselje, ki si ga je ogledalo okoli 12.000 ljudi, je sledil bogat program narodnih pesmi in plesov.

VABILO

Dijaki Državne gimnazije za Slovence priredijo v nedeljo, dne 8. junija 1969 ob 14.30 uri v veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu

šolsko akademijo

Na sporedu bodo glasbene in pevske točke ter recitacije v spomin 50-letnice smrti velikega slovenskega pisatelja in pesnika Ivana Cankarja.

Viljudno vabilo
učenci, profesorji in ravnatelj

Komunistični vrh v Moskvi

Včeraj se je v Moskvi začelo svetovno posvetovanje komunističnih in delavskih partij, na katerem sodeluje okoli 70 delegacij iz vseh delov sveta. Na to posvetovanje so se že dolgo pripravljali in ga vedno spet odlagali, ker so bili v mnogih partijah mnenja, da tak sestanek trenutno nima izgleda, da bi opravil res uspešno delo za nadaljnji razvoj mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja.

Moskovsko posvetovanje, ki bo trajalo najmanj dva tedna, ima različne namene. Uradno velja, da bi naj prispevalo k utrditvi enotnosti svetovnega komunističnega gibanja ter k okrepitvi protimperalističnih sil. Seveda pa je pod temi pojmi mogoče razumeti marsikaj, zlasti če se upoštevajo razna za današnjo politično stvarnost v svetu zelo pomembna dejstva.

Ni naključje, da se je za sklicanje posvetovanja najbolj zavzemala Sovjetska zveza; imela je dovolj tehtnih razlogov. Gotovo ji ne gre le za to, da bi si zagotovila podporo mednarodnega komunističnega gibanja za morebitni dialog z Zahodom. Prav tako vzrokov ne gre iskati samo v težavah, ki jih ima s Kitajsko. Zelo pomembno je namreč tudi vprašanje, kako bi za bodoče uredili problem tako imenovane „vodilne vloge“, s katero je najtesneje povezana tudi vloga nekakšnega „razsodnika“, ki naj odloča, kdo ima kdaj prav.

Posebno glede tega zadnjega vprašanja, torej vprašanja vodilne in razsodniške vloge, pa v mednarodnem komunističnem gibanju že nekaj časa sem ni več mogoče govoriti o kakšnih notnih pogledih. To ne izvira šele od lanske okupacije Češkoslovaške, čeprav je ravno ta dogodek spet z vso resnostjo postavil v ospredje pomembno vprašanje, kako daleč sega neodvisnost posamezne države oziroma partije. Do nesoglasij in zaostritve je prišlo zaradi tega vprašanja že leta poprej, v primeru Jugoslavije, toda vse do danes ni uspelo najti prave rešitve.

Ali bodo to rešitev našli na sedanjem posvetovanju v Moskvi? Mnogi dvomijo, med njimi tudi Jugoslavija, ki se sestanka zaradi tega tudi ne udeležuje.

Koroški Slovenci pri predsedniku slovenske vlade

Kakor smo v našem listu že zadnjič poročali, je predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Stane Kavčič med svojim uradnim obiskom na Koroškem sprejel tudi predstavnike Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev. Seznanil jih je z vsebino koroško-slovenskih razgovorov, kar zadeva slovensko narodnostno skupnost na Koroškem, zastopniki koroških Slovencev pa so mu tolažili posamezne probleme in mu posredovali podrobne želje.

Svetovni turistični promet v letu 1968...

POŠIROKEM SVETU

Po podatkih UIOOT je bilo leta 1968 za beleženo približno 41 milijonov obiskov inozemskih turistov v razne države, kar pomeni 3-odstotno povečanje napram lanski letu. Hkrati so devizni dohodki iz turizma dosegli rekord — 14.400 milijonov dolarjev ali 4 odstotke več kot v letu 1967. Ti podatki so ocena prometa in dotoka na temelju doseženih rezultatov v prvih desetih mesecih lani v 60 najpomembnejših turističnih državah. Lani je bil, kot ugotavlja UIOOT, dosežen nov rekord v prometu inozemskih turistov. Resda je stopnja rasti nekoliko manjša v primerjavi s prejšnjimi leti, vendar menijo, da niso to znamenja krize, temveč trenutnih negativnih vplivov politično ekonomskega značaja.

V posameznih območjih je bil zabeležen naslednji obisk gostov: v Evropi 103.500.000 tj. 3 odstotke več kot v letu 1967, v Ameriki 30.015.000 ali 1 % manj, na Pacifiku in v Vzhodni Aziji 2.740.000 ali 13 % več, na Srednjem vzhodu 2.060.000 ali 2 % več, v Afriki 1.770.000 tj. 12 % več in v Južni Aziji 585.000 ali 8 % več kot prejšnje leto.

V Evropi, ki vsrka 60 % svetov. turističnega prometa, je stopnja porasta sorazmerno nizka, saj je leta 1967 znašala 6 odstotkov, lani pa le 3 %. Vzroke iščejo v ekonomskem položaju in političnih dogodkih, ki so bili značilni za minulo sezono. Močnejši skoki pa so zabeleženi na karibskem in pacifiškem območju ter v Afriki. Do stagnacije je prišlo tudi v Severni in Srednji Ameriki, kar razlagajo s tem, da lani ni bilo na tem območju takšne privlačnosti, kot je bila v letu 1967 svetovna razstava „Expo“.

V zadnjih 10 letih se je mednarodni turizem gibal takole: leta 1958 je znašalo število turistov 55,3 milijona, lani pa 141 milijonov, kar pomeni povečanje za 155 odstotkov. Najplodnejša so bila leta 1959, 1960, 1963, 1964 in 1966, medtem ko so bila druga skromnejša. Vendar velja, da je bilo lansko leto v vsem desetletju najslabše in da upadanje, ki se je začelo leta 1967, ni moglo biti zaustavljeno. Turistični strokovnjaki pa upajo, da je minilo razdobje kriz in da bo promet od letos dalje začel spet naraščati.

...in perspektive za turizem v letu 1969

Zahodnonemške turistične organizacije ugodno ocenjujejo turistično leto 1969. Na tretji mednarodni turistični borzi, ki je bila konec marca v Zahodnem Berlinu, se je pokazalo živahno zanimanje za potovanje v inozemstvo. Predstavniki velikih zahodnonemških potniških agencij upajo, da bo temeljil porast prometa, ki se pričakuje v prihodnjih letih, na večjih prodajah potovanj v inozemstvo.

Velike zahodnonemške potniške agencije, ki so svoje kataloge s ponudbami za poletno sezono 1969 delno objavile že konec lanskega leta, so dobile trdne rezervacije presenetljivo zgodaj in v velikem obsegu. Povpraševanje po daljnjih potovanjih narašča zelo hitro. To je letos privedlo v Zahodni Berlin več predstavnikov tropskih drž-

žav kot prej. Na letošnje turistično borzo je poslalo svoje predstavnike 37 držav, od tega 10 azijskih in 10 afriških.

Glavni problem številnih eksotičnih turističnih držav je še nadalje pomanjkanje ustreznih hotelskih zmogljivosti. Važna letošnja tema na borzi je bilo vprašanje najnižje prenočitvene zmogljivosti kot pogoja za serij, polele, običajne v charterkem programu. Opazno je bilo tudi veliko prizadevanje številnih manjših in premalo znanih turističnih držav, da bi sklenile posle v Zahodni Nemčiji. Predvsem je bilo številno in repre-

zentativno predstavništvo držav članic Arabske lige.

Ob tej priložnosti so bili sporočeni prvi rezultati raziskav inštituta za demoskopijo iz Alensbacha. Kot kažejo te raziskave, je lani potovalo na letni dopust 41 odstotkov vseh prebivalcev Zahodne Nemčije. V skupini vodilnih uslužbencev in uradnikov jih je potovalo 67 odstotkov, med priučenimi delavci pa vsak četrta. Približno 60 odstotkov ljudi, ki so šli lani na letni dopust, jih je ostalo v državi. V okviru skupin pa je šlo na dopust 17 odstotkov vseh dopustnikov.

Dohodki iz davkov zaostajajo

Strokovnjaki finančnega ministrstva so izračunali, da državni dohodki iz davkov letos bistveno zaostajajo za višino, ki je bila predvidena v državnem proračunu za tekoče leto. Samo v prvih štirih mesecih tega leta so bili tozadevni dohodki za 1081 milijonov šilingov nižji, kot so prvotno računali oziroma pričakovali. Pri tem pa je nedvomno zanimivo in značilno, da zmanjšanje državnih dohodkov nikakor ne gre na račun delovnega ljudstva, kajti iz davkov, ki bremenijo predvsem delovnega človeka, so dohodki znatno večji kot lani, medtem ko velika podjetja pri plačevanju davkov nasprotno precej zaostajajo za postavkami iz lanskega leta.

Tako so na primer dohodki iz meznega davka letos aprila znašali 540 milijonov šil. (lani aprila 484 milijonov), v prvih štirih mesecih tega leta pa so v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta narasli za 355 mil. na 2579 milijonov šil. V celoti so bili dohodki iz tako imenovanih množičnih davkov v prvih štirih mesecih letošnjega leta kar za 1514 milijonov šilingov večji kot v istem obdobju lani.

Nasproten pa je razvoj pri tistih davkih, ki jih morajo plačevati podjetniki, torej pri dohodninskem davku, pri obrtnem davku, pri korporacijskem davku, pri davku na premoženje itd. Tukaj v prvih štirih mesecih tega leta dohodki v primerjavi z istimi štirimi meseci lanskega leta ne samo da niso narasli, marveč so nasprotno znašali 471 milijonov šil. manj. Tudi iz te primerjave je precej jasno razvidno, kako sedanja ÖVP-jevska vlada pojmuje in prakticira svojo „politiko za vse Avstrijce“!

V ITALIJI PRIPRAVLJAJO:

Načrt za razvoj gospodarstva

Italijansko ministrstvo za proračun in gospodarsko načrtovanje je pred kratkim izdelalo tako imenovani „načrt 80“, po katerem naj bi se gospodarstvo Italije razvijalo v prihodnjem desetletju ter da bi bil vsakemu državljanu zagotovljen povprečen letni dohodek 1.350.000 lir (po vrednosti lire iz leta 1963).

Projekt predvideva v glavnem tri variante, po katerih naj bi se italijansko gospodarstvo razvijalo v razdobju 1971-1980. O izbiri ene ali druge variante bo odločitev padla v parlamentu, potem pa bo izbrana varianta služila kot osnova za razvoj gospodarskih dejavnosti po dveh petletnih razvojnih načrtih, in sicer najprej po načrtu 1971-75 in nato še po načrtu 1976-80. Razlika med variantami je v različnem predvidenem razvoju letnega narodnega dohodka. Po prvi varianti naj bi se namreč narodni dohodek večal letno za 5 %, po drugi varianti za 5,8 % in po tretji varianti za 6,5 odstotka.

Seveda ustrezajo vsaki posamezni varianti različne stopnje doseženega razvoja v letu 1980. Tako se bo ob upoštevanju povprečnega naraščanja narodnega dohodka v razmerju 6 % na leto povprečni dohodek na prebivalca in obseg osebne potrošnje do leta 1980 nekako podvojil, obseg zaposlenosti pa naj bi se povečal s sedanjih 19,4 na 21,7 milijona enot. V tem primeru naj bi posamezne pridobitne dejavnosti leta 1980 prispevale k ustvarjanju narodnega dohodka v naslednjem merilu: kmetijstvo 8 % (leta 1967 je znašal delež kmetijstva 13 %), industrija 49 % (leta 1967 — 42 odstotkov), storitve 30 % (29 %), gradnje 4 odstotke (5 %), javna uprava 9 % (leta 1967 še 11 %).

Dokument predvideva, da se bodo v prihodnjih letih občutno razvile produktivne naložbe. Njihov obseg je naraščal v razdobju 1951 do 1967 v povprečnem razmerju 6,5 % na leto, v razdobju 1968-80 pa naj bi naraščal v razmerju 9,3 odstotka. Socialne investicije naj bi prav tako vidno narasle, in sicer od 3300 na 8700 milijard lir.

V gospodarskih krogih menijo, da bo „načrt 80“, v kolikor bo dejansko uresničen, pomenil sicer velik korak naprej za italijansko gospodarstvo in socialno življenje, da pa ne bo predstavljal posebnega napredka države v relativnem smislu, to je glede na razvoj, ki ga bodo v tem času zabeležile druge industrijske razvite države v Evropi in izven nje. Tako bo namreč narodni dohodek tudi tedaj, ko bo dosegel za povprečnega državljana predvideno višino 1.350.000 lir, predstavljal le dve tretjini povprečnega dohodka, ki so ga dosegli v Ameriki leta 1965.

Jubilejni velesjem na Dunaju

Letošnji jesenski velesjem na Dunaju bo v dneh od 7. do 14. septembra ter bo imel jubilejni značaj kot 90. sejsmska prireditve. Že po dosedanem stanju prijav je gotovo, da bo razstavni prostor v celoti zaseden, na nekaterih področjih pa število prijav že zdaj pretega razpoložljivi prostor. V tako imenovani hali narodov, kjer bodo spet urejene inozemske kolektivne razstave, bo sodelovalo 20 držav, med katerimi bo tokrat prvič zastopan tudi Madagaskar.

Tujci odkrivajo Ameriko

V zadnjih letih dotok inozemskih turistov v Združene države Amerike močno narašča. Po podatkih, ki jih je objavila ameriška potovalna služba, je število inozemskih obiskovalcev ZDA v letu 1968 znašalo nekaj nad 1,7 milijona ter je bilo za približno 15 odstotkov večje kot v letu poprej, v primerjavi z letom 1961 pa je naraslo celo za 188 odstotkov.

Ta preokret v gibanju inozemskega turizma v ZDA gre pripisati povečani pozornosti ameriških uradnih krogov tej gospodarski veji, ki je bila prej močno zanemarjena. Danes pa se tudi Združene države Amerike čedalje bolj zavedajo pomena mednarodnega turizma, saj jim že stalni primanjkljaj v plačilni bilanci narekuje potrebo, da najdejo in izkoristijo vse dane vire za izboljšanje deviznega dotoka.

Vendar pa v Ameriki očitno še niso dovolj pripravljeni, da bi tujim gostom lahko zadovoljili vse njihove želje. Tako se tuji turisti pritožujejo, da v hotelih in celo v mnogih bankah ne morejo zamenjati svojega denarja, marveč jih največkrat napotijo na glavne bančne podružnice v New Yorku. Prav tako zelo neprijetna pomanjkljivost v ameriških hotelih pa je dejstvo, da hotelski nameščenci le redko obvladajo tudi tuje jezike, kar še prav posebno velja za restavracije.

Luksuzni hotel v Beogradu

Letos 1. julija bodo v Beogradu odprli nov luksuzni hotel „Jugoslavija“ s 1000 ležišči v najudobnejše opremljenih sobah in apartmajih. Ta hotel-gigant sodi med pet največjih in najlepših v Evropi. Edino hotel „Rusija“ v Moskvi je večji od novega beogradskega hotela, ki bo razpolagal z 230 dvoposteljnimi sobami, 290 enoposteljnimi sobami, 37 apartmaji, z zaprtim bazenom, dvema saunama, plažo na donavskem jezeru in vrsto dvoran in družabnih prostorov.

Prenočitvene zmogljivosti, ki jih dobiva Beograd s hotelom „Jugoslavija“, tvorijo tretjino sedanjega hotelskega prostora, s katerim razpolaga jugoslovansko glavno mesto. Kot ocenjujejo, bo novi hotel „Jugoslavija“ zadostil vsem potrebam po prenočitvenih zmogljivostih v Beogradu za dobo naslednjih petih let. Dolej je v Beogradu prenočišče, zlasti ob pomembnih konferencah in priredit-

vah, močno primanjkovalo, zaradi česar je bila tudi utemeljena graditev novega hotela.

Hotel so opremili z naj sodobnejšim pohištvo in napravami, za katere so napeljali okrog 40 kilometrov električnih instalacij. Gradilo ga je 200 jugoslovanskih in 80 inozemskih izvajalcev. Hotel bo opremljen izključno s kristalnimi lestenci. Največji bo imel kar 4500 vsetlobnih mest in je dolg 30 metrov, širok 7 metrov, tehta pa 10,5 tone. Največji apartma ima 7 sob. Gostje si bodo v sobah lahko po želji uravnavali temperaturo.

Hotel „Jugoslavija“ bo imel nadalje lastno pekarno, v kateri bodo dnevno pekli okrog 800 kilogramov raznih vrst kruha in peciva. Glavna kuhinja z 72 kuharji bo lahko pripravljala 3000 obrokov dnevno. Jedilni pribor bo srebrn, posebnim gostom pa bo po želji na voljo tudi pozlačen pribor.

MOSKVA. — Včeraj se je v Moskvi začelo posvetovanje komunističnih in delavskih partij, na katerem sodelujejo vodilni predstavniki iz mnogih držav sveta. Formalno gre pri tem posvetovanju — kakor je bilo to tudi pri podobnih prejšnjih sestankih — za prizadevanje, da bi dosegli in utrdili enotnost mednarodnega komunističnega gibanja. Vendar pa so politični opazovalci že v naprej prepričani, da zaželenega cilja tudi sedanje moskovsko posvetovanje ne bo doseglo, marveč bodo v svetovnem komunističnem gibanju slej ko prej ostale bistvene razlike. V mednarodni javnosti so z zanimanjem sprejeli in komentirali odločitev Jugoslavije, da na posvetovanju v Moskvi ne bo sodelovala. Po eni strani utemeljuje Jugoslavija svojo odločitev s tem, da niso bile preklicane žaljive izjave, ki so bile izrečene na račun Jugoslavije na svoječasnih podobnih posvetovanjih, po drugi strani pa je prepričana, da taka posvetovanja prav nič ne pripomorejo k utrditvi enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja.

BOSTON. — Ameriški senator Eduard Kennedy je ostro kritiziral šefa južnovietnamskega režima Thieuja, češ da je med svojim obiskom v Južni Koreji in na Formozu rovaril proti mirovnemu načrtu predsednika Nixona. Kennedy je naglasil, da se Američani niso borili v blatu in vročini Južnega Vietnama zato, da bi obdržali v predsedniški palači enega ali dva posameznika.

ADIS ABABA. — Leta 1971 bo v Adis Abebi afriška konferenca o prebivalstvu, na kateri bodo razpravljali predvsem o hitrem naraščanju števila prebivalcev. Glede na prirastek prebivalstva na svetu je Afrika na drugem mestu. Na pripravljano konferenco so poslale svoje zastopnike tudi razne neafriške države, med njimi tudi Amerika in Sovjetska zveza.

MADRID. — Policija je izgnala iz madridske katedrale 26 žensk-ster, hčera in žena političnih jetnikov. Ženske so z gladovno stavko skušale doseči izboljšanje življenjskih pogojev za španske politične jetnike.

NEW YORK. — Predstavniki štirih velesij v OZN bodo morda že konec junija izročili podrobne predloge za rešitev krize na Srednjem vzhodu; ti predlogi naj bi vsebovali tudi načrte glede spremembe meja. Medtem pa so med Izraelom in arabskimi deželami še vedno na dnevnem redu večji ali manjši oboroženi spopadi, ki nosijo v sebi stalno nevarnost izbruha ponovne vojne.

SARAJEVO. — V ponedeljek so v Sarajevu odprli novo moderno letališče „Butmir“, ki ima 2500 metrov dolgo vzletišče in letališko poslopje, katero je zgrajeno tako, da ga bodo pozneje po potrebi lahko še razširili. To je v Jugoslaviji že deseto sodobno letališče, na katero se lahko spuščajo tudi reaktivna letala.

ISTANBUL. — Turški predsednik Sunay je podpisal sporazum, ki so ga sprejeli po večletnih pogajanjih med Turčijo in Bolgarijo. Na podlagi tega sporazuma se bo okoli 30.000 bolgarskih državljanov turškega porekla lahko preselilo v Turčijo.

DUNAJ. — Več kot 20 organizacij, ki se zavzemajo za ohranitev zdravja avstrijskega prebivalstva, namerava še letos predlagati izvedbo tako imenovane ljudske zahteve ali referenduma. Tokrat se naj bi „ljudska volja“ usmerila proti vladnemu načrtu za izgradnjo prve atomske elektrarne v Avstriji, ki naj bi jo do leta 1975 ali 1976 zgradili v bližini Dunaja. Pri svoji akciji se omenjene organizacije opirajo na neko spomenico nižjeavstrijske zdravniške zbornice, ki je opozorila na morebitne nevarnosti, ki jih za zdravje prebivalstva predstavlja delovanje atomske elektrarne.

NEW YORK. — Socialni odbor jugoslovanskega in socialnega sveta OZN je soglasno sprejel resolucijo, s katero poziva vse države članice svetovne organizacije, da se nemudoma lotijo „učinkovitih ukrepov“ za preprečevanje nacističnih, neonacističnih in rasističnih organizacij.

PEKING. — V obalnem predelu kitajske pokrajine Šantung so povodnji ogrozile življenje in premoženje 100.000 ljudi. Voda je zalila 30 vasi in 12 komun. Velikanski valovi so bili tudi do 7 metrov visoki.

TEL AVIV. — Izraelska vlada je sklenila povišati davek na promet za vrsto izdelkov in podvojiti takse v letalskem in pomorskem prometu. Tako naj bi dobili sredstva za visoke vojaške izdatke. Glede na narodni dohodek je Izrael dosegel žalosten svetovni rekord, namreč pri vojaških izdatkih, kajti 75 odstotkov vseh davkov je namenjenih za vojaške potrebe.

BUDIMPEŠTA. — Madžarsko in Sovjetsko zvezo povezuje nov daljnovid, ki ima 400.000 voltov napetosti. Madžarska bo odslej lahko povečala uvoz električne energije iz Sovjetske zveze na tri milijarde kWh.

Praznik slovenskega planinstva na Koroškem

Slovensko planinsko društvo Celovec je minulo nedeljo v okviru lepe slovesnosti in v navzočnosti izredno velikega števila ljubiteljev planin odprlo svojo novo planinsko kočjo nad Arihovo pečjo na Bleščeči planini pod Jepo. To je bil brez dvoma velik praznik našega organiziranega planinstva, ki si je po dolgih letih in velikih naporih končno ustvarilo svojo lastno postojanko; bil pa je to tudi praznik nas vseh, saj je bil z dograditvijo in otvoritvijo planinske kočje nad Arihovo pečjo postavljen važen mejnik v zgodovini slovenskega planinstva na Koroškem.

Predsednik SPD Lubo Urbajs je na nedeljski slavnosti lahko z veseljem in zadoščanjem pozdravil res razveseljivo veliko število članov in prijateljev društva, ki so prispele iz vseh predelov naše zemlje. Posebno dobrodošlico pa je razumljivo izrekel častnim gostom, med katerimi so bili predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik, predsednica Slovenskega planinskega društva v Trstu dr. Sonja Mašera ter predsednik Slovenskega planinskega društva v Gorici Slavko Rebec.

Slavnostni govor je imel podpredsednik Slovenskega planinskega društva inž. Danilo Kupper, ki je na kratko orisal zgodovino slovenskega planinstva na Koroškem ter naglasil zlasti prizadevanja za ustvaritev lastne postojanke. V svojem govoru (katerega glavne misli objavljamo na posebnem mestu) je nakazal pomen nove kočje, ki stoji takorekoč na stikališču treh dežel in narodov; prav zato bo v njej

prostora za vsakogar, kajti služiti hoče utrjevanju planinskega prijateljstva in mednarodnega razumevanja.

Tudi pesmi, ki jih je v obeh deželnih jeziki zapel moški zbor iz Loge vasi pod vodstvom Stanka Černica, so pričale, da bo nova kočja Slovenskega planinskega društva odprta vsem ljudem, kajti v planinah ni razlik ne v narodnosti ne v jeziku, v planinah velja samo eno načelo — prijateljstvo. In temu načelu bo služila tudi kočja nad Arihovo pečjo.

Slovenskemu planinskemu društvu so ob tej priložnosti čestitali

župnik Markic, je bila kočja izročena svojemu namenu. Predsednik SPD Lubo Urbajs je predal ključ oskrbniku, ki je potem simbolično odprl vrata. Udeleženci otvoritvene slavnosti, med katerimi je bilo tudi okoli 30 slovenskih planincev iz Trsta, so si ogledali ureditev kočje, ki bo nudila dvajsetim gostom dnevni prostor, opremljeno kuhinjo in ležišča.

Koliko truda je bilo vložene v gradnjo planinske kočje nad Arihovo pečjo, ni mogoče zajeti v skopih besedah. To ve in razume le tisti, ki je sam sodeloval in doprinašal pri uresničevanju te želje naših planincev. Slovensko planinsko društvo pa bo imelo tudi v bodoče še dovolj skrbi, saj bo treba zbirati sredstva za odplačilo posojila, ki ga je najelo pri domačih kreditnih zavodih.

Planinska kočja nad Arihovo pečjo bo odprta vsako soboto in ne-

k njegovi pomembni pridobitvi tudi predstavniki bratskih organizacij iz Slovenije in Primorske. Dr. Miha Potočnik je kot predstavnik Planinske zveze Slovenije v imenu njenih 160.000 članov iskreno čestital h temu podvigu, ki bo dal spodbudo za nadaljnje akcije in uspehe. Čestitke slovenskih planincev na Tržaškem je posredovala predsednica dr. Sonja Mašera, pozdrave goriškega planinskega društva pa je sporočil predsednik Slavko Rebec.

Po blagoslovitvi, ki jo je opravil

deljo, na željo in po dogovoru z društvom oziroma z oskrbnikom Jakobom Trodrom pa bo lahko na razpolago tudi med tednom. Prepričani smo, da bo novi planinski dom res postojanka za vse planince ter se bo v njem gojilo in utrjevalo resnično mednarodno planinsko prijateljstvo. Tako pa bo časten spomenik tudi junaškim borcem, ki so leta 1945 v borbi pod Arihovo pečjo žrtvovali svoja mlada življenja za svobodo in sožitje narodov.

Planinsko prijateljstvo ne pozna meja

V govoru, ki ga je imel na otvoritvi planinske kočje na Bleščeči planini, je podpredsednik planinskega društva inž. Danilo Kupper med drugim dejal:

Praznično razpoloženi smo se zbrali tukaj na Bleščeči planini, na eni izmed najlepših točk naših domačih hribov. Bolj kot kdajkoli poprej je ta planina danes bleščeča za nas koroške planince, za Slovensko planinsko društvo Celovec. Saj se nam vsem od radosti bleščijo oči, ko z upravičenim ponosom stojimo pred našo lastno planinsko kočjo.

Želja po lastnih planinskih postojankah je tako stara, kot je stara planinska ideja sama. Slovensko planinstvo je lani praznovalo svojo 75-letnico. Leta 1893 se je namreč tudi med Slovenci začelo organizirano planinstvo in le sedem let pozneje — leta 1900 — je bila v Borljah v Ziljski dolini ustanovljena ziljsko-koroška podružnica tedanjega Slovenskega planinskega društva. Delovala je do prve svetovne vojne; zgradila je kočjo na Zahomski planini, ki pa je pozneje prešla v zasebno last. V dobi med obema vojnama na koroških tleh ni bilo organiziranega slovenskega planinstva. Vendar pa nismo spali in niso spali posamezni koroški slovenski planinci, ki so netili žerjavico, da je po osvoboditvi znova vzplamtela. Prav slovenski planinci, domačini z naših hribov in iz gorskih dolin so mnogo doprinesli h temu, da je danes svet, vsaj naš tukajšnji svet osvobojen nacistične strahovlade; doprinesli so za svobodo svojega ljudstva in za svobodo svoje domovine Avstrije.

Po drugi svetovni vojni je planinska misel med koroškimi Slovenci znova vzplamtela. Leta 1947 smo ustanovili Slovensko fizikalno zvezo in v njej posebno planinsko sekcijo, ki je tedaj živahno delovala. Ze takrat smo usmerjali naše delo za doseg lastne postojanke. Ob podpori selske

občine in tedanjega župana smo jo mislili postaviti v Košuti. Imeni smo tudi namen postaviti našo planinsko postojanko na Mačenski planini, vendar je tedaj avstrijski Alpenverein začel znova graditi ali obnavljati Celovško kočjo in slovenski planinci nismo želeli delati konkurence, kajti planinci smo eno ne glede na narodnost. Zato smo zamisel opustili in raje zahajali v njihovo kočjo. Kot sekcija fizikalne zveze smo postavili tudi planinski križ na Komnici v spomin borcem, ki so dali svoja življenja, da danes lahko svobodno živimo in gradimo naše kočje.

Medtem je dozorela tudi potreba po lastni planinski organizaciji. Meseca januarja 1953 je bil ustanovljen občini zbor Slovenskega planinskega društva v Celovcu, ki je slovenskemu planinstvu na Koroškem spriču geografske lege na stikališču treh držav in narodov začrtal med drugim naloge, zblizati ne samo planince teh držav, marveč tudi utrjevati sosedne odnose med narodi in deželami. Temu cilju naj služi predvsem tudi lastna planinska postojanka.

To je bil sklep ustanovnega občnega zbora. Usmerjena na ta cilj je bila naša pot jasno začrtana, čeprav je ležala pred nami še dolga in trnjeva. Najprej smo poskusili z najemom pastirske kočje na Rožci, ki smo jo opremili. Leta 1963 pa je bila podpisana pogodba z Jozijem Štikrom, ki nam je dal na razpolago ta kosček zemlje, da bi lahko začeli z gradnjo lastne postojanke. 24. avgusta 1966 smo vložili prošnjo za gradbeno dovoljenje, 6. oktobra 1967 smo ga končno dobili in takoj predali strokovna dela ustreznim podjetjem.

Sami pa smo gradbišče pripravljali že od leta 1963 dalje. Očistili in kultivirali smo tedaj popolnoma zaraščeno razvalino nekdanjega skednja, utrdili preostalo zidovje in ga zaščitili pred

Objava Državne gimnazije za Slovence

Sprejemni izpiti na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto, dne 5. julija 1969, s pričetkom ob 8. uri. Sprejemni izpiti za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo. Izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Za vstop v višje razrede je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Za izpit je treba predložiti tele dokumente:

1. rojstni list
2. dokaz avstrijskega državljanstva
3. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole.

Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

○

Državna gimnazija za Slovence prirčno vabi na šolsko akademijo, ki bo v nedeljo, dne 8. junija 1969, ob 14.30 uri, v Delavski zbornici (Arbeiterkammer) v Celovcu.

Ravnateljstvo

MED NOVIMI KNJIGAMI:

»Zemlja molči« Pesniška zbirka Andreja Kokota

Pri Založniški in tiskarski družbi Drava je pravkar izšla knjiga, ki vsekakor zasluži, da ji posvetimo nekaj vrstic. Je to pesniška zbirka z naslovom »Zemlja molči«, njen avtor pa je Andrej Kokot, tajnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu.

Povsem se strinjamo z mariborskim pesnikom Slavkom Jugom, ki je Kokotovi zbirki napisal uvod in začetkoma ugotovil: Izid slovenske knjige na Koroškem ni vsakdanja reč; to je brez dvoma kulturni dogodek, ki živo priča o upoštevanju vrednih ustvarjalnih pobudah ter o izrazni moči slovenskega jezika na tem izpostavljenem koncu naše etnične skupnosti... V dopolnitev bi le še dodali, da smo takih dogodkov razumljivo najbolj veseli koroški Slovenci, saj so nam dokaz, da je v nas še dovolj življenjske sile in ustvarjalne moči, in so nam v ponos in zadoščenje, da kot živ del slovenskega naroda tvorno prispevamo v skupno zakladnico slovenske kulture.

Ob pesniškem prvencu Andreja Kokota se nam zdi to še posebno važno, saj je ravno avtor teh pesmi morda bolj kot vsak drug značilen primer, kaj pomeni v naših razmerah ubirati pot umetnika. Ne samo, da mu takratna šola ni posredovala slovenske izobrazbe, marveč mu je sploh bila »ljudska šola« — izseljeniško taborišče nekje daleč v Nemčiji, kjer je že v mladih letih namesto domače toplote in ljubezni okusil krivico in prezir tujega nadlovelca. Prav to pa ga je očitno le podžigalo, da se je še bolj oklenil materine besede in s pravo samorastniško trmo

začel prodirati v njene skrivnosti in odkrivati njene lepote. Da mu je to uspelo, zgovorno priča njegova prva pesniška zbirka.

Ne bomo v tem kratkem sestavku razpravljali o pesniški obliki in literarni vrednosti zbirke »Zemlja molči«; morda se bo še kdo oglašil in povedal nekaj misli tudi o tej plati. Namen teh vrstic je, da opozorimo na izid knjige in ji tako pomagamo utirati pot v javnost, k bralcem. Eno pa lahko že kar povemo: pesmi Andreja Kokota so vredne širokega zanimanja in bodo prav gotovo delne živahnega odziva med našim ljudstvom. Marsikje bomo v njih poleg pesnikove osebnosti izpovedi odkrili tudi sebe, sebe kot posameznike in kot narodno skupnost, kajti večkrat je prikaz lastnega doživljanja ali občutka le prisposoda za skupno usodo našega ljudstva, o kateri govori pesnik z globokim občutkom in prizadetostjo.

Knjigo, ki jo je umetniško zelo zanimivo in okusno opremila naša rojakinja akademska slikarka Zorka Weiss, dobite v knjigarni »Naša knjiga« v Celovcu. Cena znaša 32 šil.

POPRAVEK

V zadnji številki je v poročilu o mednarodni šolski razstavi v Novi Gorici v prvi vrsti tretjega stolpca pomotoma izpadla beseda »manjšinsko«. Tozadavni stavek se mora pravilno glasiti: Vse tri dežele so prikazale tudi svoje manjšinsko šolstvo, ki ima že od Vidma sem svoje mesto v tej razstavi.

Radovan Gobec

SESTDESETLETNIK

Minulo nedeljo — 1. junija — je znani slovenski skladatelj, zborovodja in glasbeni pedagog prof. Radovan Gobec obhajal svoj 60-letni življenjski jubilej; hkrati pa tudi še 40-letni jubilej umetniškega ustvarjanja. Ob tej priložnosti je bil deležen številnih voščil in dobrih želja, med njimi tudi čestitk, ki mu jih je poslala Slovenska prosvetna zveza. Koroški Slovenci pa mu nadenadno tudi še po tej poti želimo vse dobro za bodoča desetletja!

Radovan Gobec, kdo ga ne pozna, kdor ljubi glasbo in predvsem petje? Tudi pri nas na Koroškem (saj po materi je celo naš ožji rojak) je vtisnil svoj pečat naši pevski kulturi: poznajo ga kot izvrstnega učitelja in iskrenega prijatelja naši pevovodje in naši zbori, ko je skozi več let prihajal na pevovodske tečaje, ki jih je prirejela SPZ. In poznamo ter občudujemo ga v najširšem pomenu, ko nas je navduševal ob gostovanjih — bodisi svoječasnno z akademskim pevskim zborom »Tone Tomšič« ali pa lani s Partizanskim invalidskim pevskim zborom.

In Radovan Gobec je ljubezen do Koroške kot zibelke svoje matere izpričal tudi kot skladatelj. V njegovi privedbi prepevajo naši zbori pesem Milke Hartmanove »O Podjuna« ter pesem Valentina Polanška »Koroška«. Leta 1967 pa je bila v celovškem Domu glasbe prvič izvajana njegova priredba pesmi Janka Samca »Pradedom«, ki jo je Radovan Gobec posebej uglašil in posvetil svojim koroškim rojakom ob 25-letnici izseljevanja koroških Slovencev.

Ni torej presenetljivo, da je bil tudi Radovan Gobec med prvimi, ki jih je Slovenska prosvetna zveza za njihovo delo v korist slovenske kulture na Koroškem odlikovala z »Drabosnjakovim priznanjem«.

Umetniško ustvarjanje Radovana Gobca je izredno pestro in bogato. Poleg dela z zbori, ki mu je posebno pri srcu, je tudi ploden skladatelj, ki ustvarja z močno osebno noto. Njegov opus sega od oper in operet mimo kantat do zborovskih skladb; Radovan Gobec spada tudi med najboljše partizanske skladatelje. Enako tehtno in dragoceno pa je razumljivo tudi njegovo delo, ki ga opravlja kot profesor na pedagoški akademiji v Ljubljani.

Po letih je Radovan Gobec izpolnil šest desetletij. Toda kdo mu jih prisodi? Zdi se, da so šla mimo njega. In tako mladostno svežino mu želimo tudi za bodoče!

Umril je dr. Julij Felaher

Že drugič so se zbrali v tem letu koroški rojaki na Žalah v Ljubljani. Pred kratkim so položili k zadnjemu počitku znanega publicista in zagovornika pravic koroških Slovencev dr. Vladota Šenka, zadnji soboto pa so se zbrali, da se poslovijo od dr. Julija Felaherja.

Julij Felaher je bil po rodu Ziljan in se je rodil 3. januarja 1895 v Melvičah. Tam je obiskoval tudi ljudsko šolo, nato pa v Celovcu humanistično gimnazijo, kjer je maturiral v poletju 1914, tik pred izbruhom prve svetovne vojne. Že takoj v začetku leta 1915 je moral na laško fronto, potem pa je dobil dovoljenje, da se je leta 1917 lahko vpisal na pravno fakulteto dunajske univerze. V prevratnih letih je potem ukinal študij na Dunaju in se udeleževal pri Narodnem svetu za Koroško v Velikovcu in pozneje pri distriktnem svetu medzvezniške plebiscitne komisije v Pliberku. Zaradi tega svojega delovanja je kakor številni drugi izobraženci po letu 1920 moral zapustiti svojo rodno zemljo in je v Ljubljani na novo

ustanovljeni univerzi leta 1922 končal pravne študije ter promoviral za doktorja prava. Potem je služboval kot sodnik in državni pravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani.

To je bila njegova zunanja življenjska pot, dokler se ni po osvoboditvi lahko posvetil popolnoma svoji življenjski strasti in obsedenosti za delo v korist in obrambo svojega koroškega slovenskega ljudstva. Našel je to možnost pri Znanstvenem inštitutu za narodnostna in mejna vprašanja najprej kot pomočnik, pozneje pa kot načelnik koroškega oddelka in še po upokojitvi vse do svoje smrti kot znanstveni sodelavec tega inštituta.

Rojen v domači občini tribuna koroških Slovencev poslanca Franceta Grafenauerja, na skrajnem zapadnem robu tudi od Slovencev naseljene zemlje, domovini narodnih buditeljev koroških Slovencev Matije Majarja-Ziljskega in Urbana Jamnika, je pokojni že v mladih letih spoznal trpljenje in skrbi koroškega slovenskega ljudstva, ki ju je občutil potem v prisilni emigraciji le še bolj. Zato se je z globoko prizadeto človeško angažiranostjo, s pravcato življenjsko obsedenostjo vrgel na delo v pomoč svojemu ljudstvu.

Ko bivša Slovenija ni pokazala nobenega razumevanja za potrebe in težnje Slovencev v zamejstvu, ko je tedanja uradna Ljubljana bila brezbržna za usodo slovenskih manjšin, je bil pokojni dr. Felaher tisti, ki je neprestano opozarjal na potrebo skrbi in pomoči za koroške Slovence. V ta namen je zbral in združil številne koroške rojake v Jugoslaviji v „Klub koroških Slovencev“, s tem ciljem je pisal, predaval, svetloval, ustvarjal in pomagal. Nihče ne bo mogel oceniti in prešteti, koliko prošelj je napisal, koliko intervencij je izvedel, koliko

dejanske pomoči je izposloval za posamezne svoje rojake in za celotno slovensko narodnostno skupnost na Koroškem. Pravi entuziast pa je bil tudi pri zbiranju vsakovrstnega narodnostnega in zgodovinskega materiala, ki je ali bo kakorkoli pomemben za proučevanje zgodovine koroških Slovencev.

Dr. Julij Felaher je vse svoje življenje delal neumorno, zavzelo, trdo, garaško in dosledno — razdajal se je vsega, ves je gorel in izgoreval za svojo koroško domovino, ki jo je imel iskreno rad, in za pravice koroškega slovenskega človeka in ljudstva ki ga je kot zvest sin ljubil nad vse.

Zato so se zbrali minulo soboto poleg množice koroških rojakov iz Slovenije, poleg velikega števila prijateljev, znancev in sodelavcev pokojnega tudi številni koroški Slovenci na Žalah v Ljubljani, da se poslovijo od zaslužnega rojaka. Med njimi je bila štiričlanska delegacija izvršnega odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, nadalje starosta koroških Slovencev in eden najboljših pokojnikov prijateljev ravnatelj v pokoju Franc Aichholzer, častni predsednik Slovenske prosvetne zveze Janko Ogris, poslevoedeči podpredsednik Zveze slovenskih združenj in predsednik Slovenskega šolskega društva dr. Mirt Zwitter, vodja manjšinskega šolskega oddelka okrajni nadzornik Rudi Vouk, ravnatelj slovenske gimnazije dr. Pavle Zablatic ter številni rojaki iz Zilje, Roža in Podjune.

V predverju na Žalah so se poslovili od pokojnika dr. Felaherja Franc Staudeker kot zastopnik Kluba koroških Slovencev in republiškega odbora Zveze prosvoljcev in borcev iz leta 1918-19, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter v imenu koroških Slovencev in dr. Tone Zorn v imenu Znanstvenega inštituta za narodnostna vprašanja, ob grobu pa v imenu Društva sodnikov in pravnikov odvetnica dr. Ljuba Prenerjeva in predsednik mariborskega pododbora Kluba koroških Slovencev Anton Brandner, medtem ko je žalostinke zapel pevski zbor Kluba koroških Slovencev. Med številnimi venci, ki so obkrožali mrtaški oder, je bil tudi venec, ki ga je zaslužnemu rojaku poklonila Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

ŠT. JAKOB V ROŽU

Pri šolskih sestrah v Št. Petru, kjer je preživela svoj življenjski večer, je umrla Suzana Hafner, dolgoletna gospodinja deželnega poslanca čupnika Ivana Starca in mati univerzitetnega profesorja dr. Stanke Hafnerja v Gradcu. K zadnjemu počitku smo jo spremljali minulo soboto.

Zalujočemu sinu izrekamo iskreno sožalje!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na

proslavo svoje 60-letnice

v nedeljo 15. junija ob pol osmi uri zvečer v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku.

Sodelovali bodo pevski zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka, SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni in SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, kot gostje pa pevski oktet KPD iz Raven, zbor „Šentjanjevski pavri“ ter godba in folklorna skupina iz Raven.

Priveditev bo pod častnim pokroviteljstvom župana Kristana.

Prisrčno vabljeni od blizu in daleč! O d b o r

RADIŠE

Z majhno zamudo poročamo, da smo imeli prejšnji mesec, v nedeljo 18. 5., v gosteh komorni moški zbor Kulturno-umetniškega društva „Stane Zagar“ iz Kroke, ki je prispel k nam pod vodstvom svojega spretnega povodnje Egija Gašperšiča. Meddruštveno izmenjavo med prosvetaši v Kropi in na Radišah gojimo že več let ter smo imeli v tem okviru že vrsto uspešnih prireditev in srečanj.

Dragi gostje so prispeli že v soboto in so preživeli večer v družbi članov našega mešanega pevskega zbor. Ob nedeljskem koncertu pa je bila dvorana spet polna ljubiteljev petja, ko je najprej naš moški zbor pod vodstvom Šimena Wrulicha gostom iz Kroke zapel v pozdrav pesem „Pobratimija“. Kroparski zbor se je predstavil s peštrim sporedom

umetnih in narodnih pesmi, med katerimi so bile tudi originalne kroparske, ki jih je uglašil pevovodja Gašperšič. Nastop gostov je bil deležen navdušenega sprejema, saj so posamezne pesmi izvajali dvoršeno in z globokim občutkom. Za poslušalce je bil to res užitek in jim bo obisk kroparskega zbor gotovo ostal v najlepšem spominu. Za zaključek pa sta kroparski moški ter radiški mešani zbor skupaj zapela še prelepi „Zbor sužnjev“ iz Verdijeve opere „Nabucco“.

Vse prehitro je minil čas. Se in še bi hoteli poslušati izvrstno petje, toda treba je bilo misliti na slovo. Zato pa je bila naša iskrena zahvala gostom iz Kroke hkrati tudi želja, da bi nas kmalu spet obiskali!

Letovanje naših otrok na Jadranu

Tudi letos bo letovala ena skupina otrok iz Koroške na morju, in sicer v Savudriji od 19. julija do 9. avgusta.

Starši, ki želijo poslati otroke na letovanje, naj vložijo pismeno prošnjo, iz katere mora biti razvidno: ime, poklic in naslov staršev, ime otroka in izjava, če je že bil na letovanju in kolikokrat. Tej prošnji je treba priložiti:

- zadnje šolsko spričevalo,
- priporočilo krajevne prosvetne ali zadržne organizacije,
- osebno izkaznico otroka s sliko in
- režijski prispevek za dokazano socialno potrebne otroke šil. 400.—; [za ostale je treba plačati za dan oskrbe šil. 44.— t. j. skupno šil. 880.—]

in vse skupaj poslati do najkasneje 30. junija 1969 na naslov: Počitniška kolonija, Gasometerg. 10, 9020 Celovec - Klagenfurt. Vožnjo do Ljubljane in nazaj plača vsak udeleženec sam.

Posebej opozarjamo, da posameznih dokumentov ne prevzemamo. Za prijavljenega velja šele otrok, za katerega so bili hkrati oddani vsi dokumenti. Po 30. 6. ne sprejemamo več prijav. Za vsakega otroka je treba poleg navedenih dokumentov oddati tudi **zdravniško potrdilo**, ki pa ne sme biti izstavljeno prej kot 10 dni pred odhodom skupine na letovanje. Iz zdravniškega spričevala mora biti razvidno, da je za otroka letovanje na morju priporočljivo. **Šele ko prejmemo to spričevalo, velja otrok za dokončno prijavljenega.**

Otroci uživajo na letovanju zdravstveno zaščito, ki obsega:

- primerno sanitarno oskrbo pod vodstvom zdravnika,
- prvo pomoč in zdravstveno nego za lažja obolenja,
- v težkih primerih takojšnji prevoz v najbližji zdravstveni zavod.

Otroci pri zavodu niso zdravstveno niti nezgodno zavarovani. Zato morajo starši v slučaju bolezni povrniti stroške bolnice sami, v kolikor jim jih ne nadoknadi zavarovalnica, pri kateri so zavarovani.

Za osebno izkaznico otroka velja le izkaznica (Personalausweis), ki jo izslavi okrajno glavarstvo, ali pa potni list. Za otroke z osebnimi izkaznicami je potrebna tudi izjava (v nemščini) očeta oz. zakonitega zastopnika, da se strinja s potovanjem otroka v inozemstvo.

Za letovanje pridejo v poštev le otroci v starosti od 9 do 14 let, pri čemer imajo prednost otroci, ki še niso bili na letovanju. Otroci, ki so bili že tri in večkrat na letovanju, **bodo upoštevani samo v primeru, da bo še kakšno mesto prosto.** Starši, katerih otroci bodo sprejeti na letovanje, bodo po končanem prijavnem roku in po predložitvi zdravniškega spričevala dobili pismeno obvestilo in potrebna nadaljnja navodila.

Opozarjamo, da je število otrok, ki jih lahko sprejmemo, omejeno in da bodo otroci sprejeti po vrstnem redu prijav in po zdravstveni ter socialni potrebi.

Medobčinsko pevsko srečanje

Št. Vid v Podjuni. — Poročali smo že v našem listu o gostovanju šentvidskega mešanega zbor v Zrečah pod zelenim Pohorjem ob koncu lanskega leta. Zreški moški pevski zbor pa je obisk šentvidčanom vrnil 23. marca, ko je z uspehom izvajal spored umetnih in narodnih pesmi. Pevski zbor iz Zreč je takrat spremljal tudi predsednik občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij za občino Slovenske Konjice Konrad Sodin, ki je ob tej priložnosti povabil šentvidski pevski zbor k sodelovanju na medobčinskem pevskem srečanju, ki je bilo letos v Slovenskih Konjicah, prejšnja leta pa v Dobrni in Zrečah.

Tako so se naši pevci znašli 18. maja v Slovenskih Konjicah v občestvu množice bratskih pevcev ter skupno manifestirali slovensko narodno in umetno pesem. In to je lepo: saj pesem združuje plemenita srca in ne pozna meja; pesem povezuje celo pripadnike različnih narodov, če je politično strpna. Tega se naši šentvidski pevci dobro zavedajo, saj pojejo med tujskoprometno sezono nešteto krat mednarodnemu občinstvu ob Zablatickem in Klopinskiem jezeru in povsod med njimi najdejo ugoden odmev.

Naše pevce je v Slovenskih Ko-

njicah toplo pozdravil in predstavil občinstvu predsednik občinskega sveta ZKPOS Konrad Sodin, nakar so pod vodstvom Hanzija Kežarja kot prvi odpeli svoje pesmi. Dvorana jih je navdušeno sprejela. Za njimi so nastopili njihovi pobratimi Zrečani ter še 15 drugih sodelujočih zborov. Najbolj sta se odlikovala „Saleški oktet“ ter mešani pevski zbor ŽPD „France Prešeren“ iz Celja.

Prireditev je pred Prosvetnim domom zaključil skupni nastop vseh zborov z vrsto partizanskih pesmi, kjer je ob koncu zadonela Gobčeva „Pesem o svobodi“. Za naše pevce pa se je lepi izlet končal med prijatelji v Zrečah s petjem, obojestranskimi napitnicami ter z zahvalo prijateljem za povabilo in topli bratski sprejem.

ZAHOMEC

Ni še dolgo od tega, ko smo pokopali Abujevega gospodarja. Na njegov pogreb je Rihtkov gospodar vozil še vence in si gotovo ni mislil, da bo tako kmalu sledil svojemu sovaščanu.

V hlevu mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel na glavo, da je prišlo do krvavitve v možganih in zanj tudi v bolnišnici ni bilo več pomoči; po nekaj dneh je umrl. Ob tej tragični smrti se je zato 28. maja zbrala velika množica žalnih gostov od blizu in daleč, da pospremi na zadnji poti Hanzelna Milloniga, gostilničarja pri p. d. Rihtku, ki ga kot tihega in mirnega moža ni cenila le ožja sosesčina, marveč širša okolica. Poznali so ga tudi številni športniki od skakalnih prireditev v Zahomcu, ker je bila razdelitev nagrad večinoma v njegovi hiši.

Zalujoči ženi in še mladim otrokom izrekamo iskreno sožalje.

KOLENDAR

Petek, 6. junij	Norbert
Sobota, 7. junij	Robert
Nedelja, 8. junij	Medard
Ponedeljek, 9. junij	Veronika
Torek, 10. junij	Margareta
Sreda, 11. junij	Barnaba
Četrtek, 12. junij	Janez

Bili smo v tisti bajti, ki so ji pravili, da je peklarska bajta. Moja sestra Zofka se je delala, kakor da bi bila ne vem kako korajžna, a se je še žabe ustrašila. Nekoč sva šla v gozd po suhljad in po gobe. Bala sva se in se tiščala drug drugega. Sam ne vem, koga je bilo bolj strah, le to vem, da je sestra kar butnila vame, če je peknila suha veja.

„Ti se pa tudi vsake fige ustrašiš,“ sem rekel.

„Jaz da bi se ustrašila?“ je zapela in me pogledala.

„Kaj me nisi skoro podrla?“

„No dobro,“ je rekla, „pa pojdiva vsak zase — sama.“ Ali iz tega ni bilo nič, kajti jaz nisem poznal poli. Zofka je pobirala suhe veje, jaz sem stikal za gobami. Kakor sem bil majhen, a gob sem večkrat nabral kar celo košaro. Tudi tokrat sem imel srečo. Zapustil sem smrekov gozd in krenil v mešanega, ki je bil porasel z nizkim grmovjem. „Juhuh! Eno že imam!“ sem zaklical Zofki.

„To še za večerjo ne bo,“ me je zavrnila. „Bova videla, kdo jih bo nabral več?“

Napel sem oči in brskal za drevesi. Kmalu sem zagledal štiri velike gobane. Malo proč sem našel nekaj majhnih. Napravil sem si kavelj iz šibe in jih ponatikal nanj. Ali pohlepl

Zmaj v Vrbskem jezeru

V davnih, davnih časih je prebival v Vrbskem jezeru velik, velik zmaj. To je bila strašna zver. Požiral je kar cele vole in krave, ki so se pasli ob jezerskem obrežju. Večkrat je na tihem izginil tudi kak pastir, da nihče ni vedel, kam je prišel. Ta živad je naredila že čudno veliko škodo.

Višji gospodje v Celovcu so premišljevali, kako bi mrcino ujeli. Poskusili so več reči, pa vse je bilo zaman. Toda nekemu prebrisanemu celovškemu gospodu pa je le šinila dobra misel v glavo. V Celovcu je bil hud ropar na smrt obsojen. Tedaj je rekel tisti gospod: „Pošljimo tega moža nad lintverja!“ Pa so ga poslali. Izročili so mu voz, naložili nanj medlega konja in vrečo smodnika z vžigalom. Nesrečnež je moral peljati voz po cesti, ki vodi mimo Vrbskega jezera. Pelje in pelje in strah ga je bilo, da so se mu blače tresle. In ko pride tam mimo, kjer je cesta najbližje vode, zasliši strašno tuljenje, da so mu mravljje lezle po životu. Voda se je na vse strani kadila. Iz nje pa pri-lomasti zmaj. Odpre gobec, zasvetijo se ostri zobje, skoči — pa požre mrho s smodnikom in vžigalom. Strašno zatuli — vname se smodnik — pokne, da razkadi celega lintverja. — Mož je bil smrti rešen.

V Celovcu in po koroški deželi je zavladalo veliko veselje, ko se je zvedelo, da zmaj ne straši več v jezeru. V Celovcu so napravili veliko pojedino. Mene so seveda tudi povabili in so mi dali iz naprstnika jesti in iz rešeta piti.

Drago Kumer

Strah

za gobami me je gnal naprej. Toda sreča je pošla. Gob ni bilo več, ali pa jih jaz nisem videl. Hodil sem še nekaj časa, vedno dalje in dalje v goščavo sem se izgubljal, ko sem iznenada zagledal nekega neznanega človeka. Hodil je po gozdu in iskal gobe, a jaz sem se ga ustrašil. Začel sem bežati in kričati: „Zofka! Zofka! Kje si?“

„Kaj pa je, Karlek?“ se je oglasila, a ne-kje daleč.

„Bežil! Tat gre...“

„Karlak, hitro, hitro!“

Tekala sva, kričala in se iskala. Ko sva se dobila, je bila sestra vsa iz sebe.

„Zofka, ali kakšen je! Raztrgan in velik, ko hrast...“

Pograbila je nabrano hosto, jaz sem stisnil kavelj z gobami in spustila sva se v tek, kolikor so naju le nesle noge. Tekla sva vse do hiše in butnila v eni sapi v hišo. Gobe in hosto sva odložila v kuhinjo, večna vrata pa dobro zapahnila in jih podprla s koli. Na okna sva obesila odeje, sama pa sva smuknila pod posteljo. Tiščala sva se in še dihati bi se skoro ne upala.

Čez čas me je začela Zofka potihno spravevati.

„Kakšen je bil?“

„Velik, Zofka! Velik!“

„Kaj tako vpiješ!“ je siknila in me dregnila. „Kakšen je bil?“

„Ne veš, kako kosmat!“

„Te je videl?“

„Za mano je tekel.“

Domenila sva se, da bova tiho, da pač ne bova vpila, če bi kdo udaril po vratih. In že sva zaslišala težke korake za hišo. Zadržala sva dihanje. Zofka pa mi je dala dlan na usta. Zaslišal sem, kako mi je tolklo srce in komaj komaj sem dihal. Potem so se tisti koraki tudi oddaljili, toda midva se nisva upala izpod postelje. Nekaj časa sva se še tresla, nato pa sva zaspala.

Prebudila in izpod postelje naju je spravila šele mati. Bilo je že na večer, ko se je vrnila z dela. Nemało se je čudila, ko je našla vrata zapahnjena, a na oknih odeje. Klicala je okoli hiše, a midva sva spala ko mrtva, nisva je slišala. Potem je našla priprto okno, ga odrinila in zagledala najine noge, kako so gledale izpod postelje. Poiskala je fiziološko in zabezala Zofko. Ko ji je Zofka potem odprla, je mati potegnila še mene izpod postelje.

Pripovedovala sva ji o strahu, o groznem in kosmatem možu, kako je tekel za nama in kako je hodil okoli hiše, mati pa se je smejala.

„Uh, taka plašljivca, mlinarjevega očeta sta se ustrašila!“ je rekla in se znova zasmejala.

Naju s sestro pa je postalo sram; drug za

V Koromandiji

V Koromandiji bonboni rastejo na vsaki brezi; sladki dateljni, rožiči se kotalijo po stezi.

Zrele hruške in oranže same v usta priletijo; tamkaj mleka in medice cele reke se cedijo.

Tam — kot zelje — kar na njivi sladke rastejo potice; v vsakem logu, v vsakem gaju rajске žvrgolijo ptice.

Tamkaj vsi so bogataši, vsakdo ima vse kar hoče, vsakdo tamkaj se le smeje, nihče nikdar se ne joče.

Svetega Miklavža bomo naprosili, da veselje nam napravi in s seboj nas v Koromandijo popelje.

drugim in brez besede sva se pobrala iz hiše. A jaz? Čim več sem mislil na mlinarjevega očeta, tem bolj sem videl, da je bil gozdni mož samo on in nihče drug...

Od kdaj je slavec priznan za najboljšega pevca

(ROMUNSKA PRAVLJICA)

Nekoč je hotel kralj vseh ptic izvedeti, kdo od njegovih podanikov zna najlepše peti. Razglasil je po celem kraljestvu, da morajo tega in tega dne priti na njegov dvor najboljši pevci, da mu bodo peli pri pojedini.

Ko so ptice izvedele za kraljev razglas, so se zbrale na velikem zborovanju in po temeljitem posvetovanju so izbrali tri najboljše pevce. To so bili žolna, kos in slavec.

Izbrani pevci so se podali na kraljevski dvor. Na čelu odposlancstva naj bi šla žolna, zato ker je najlepša in ima zlata peresa, ki blešče na soncu, da kar vid jemlje. Saj prevzetna žolna niti čakala ni, da ji bodo rekli, naj gre spredaj, temveč se je kar sama postavila na čelo. Za njo je pohitel kos, ker ima baje zlat kljun in črno perje, ki se leskeče kot svila. Mali sivi slavec, med vsemi tremi najmanjši in najskromnejši, je šel poslednji.

Komaj so prišli na kraljevski dvor, se je žolna prevzetno prerinila v prestolno dvorano. Ko je kralj videl njeno lepo perje in ponosno držo, jo je ljubeznivo pozdravil in jo povabil na svojo desno stran. Potem jo je lepo prosil, naj mu kaj zapoje.

Žolna se je ponosno zravnala v naslonjaču in pričela. Kralj je zadovoljen poslušal njeno pesem, ko je končala, jo je obsul s pohvalo.

Potem je pred kralja stopil kos. Ko je kralj zagledal njegov zlati kljun in svileno perje, ga je nadvse ljubeznivo pozdravil in ga posadil na svojo levo stran. Nato ga je tudi poprosil, naj mu zapoje.

Kos se je imenitno pretegnil na stolu in pričel. Njegova pesem je bila kralju še bolj všeč kot žolnina in kralj je komaj našel dovolj pohvalnih besedi za kosovo petje.

Naposled je stopil v prestolno dvorano mali slavec. Spoštljivo se je priklonil kralju, tako da se je s kljunčkom kar zemlje dotaknil in čakal, kdaj mu bo kralj ukazal, naj prične.

Toda ko je kralj zagledal med vrati tako majhno in neugledno bitje, se je začudil, kaj hoče na njegovem dvoru. Nejevoljno je vprašal: „Kaj si želiš, ptičica?“

Toda ni ga poklical k sebi kot žolno in kosa. „Ne jezi se na svojega služabnika, spoštovani kralj,“ je skromno dejal slavec od praga sem. „Tudi mene so izbrali, da ti zapojem.“

„Torej poj,“ je velel kralj, „bomo videli, kaj znaš.“ Slavec se je skromno priklonil, si očistil grlo in pričel peti, kot znajo vsi slavci.

Ko je kralj zaslišal njegovo pesem, mu je od začudenja zastal dih. Tako čarobnega, prekrasnega petja ni slišal še nihče, kar svet stoji. Komaj je slavček končal, je kralj ptic skočil s prestola, stekel k njemu in ga posadil na svojo desno stran, namesto, kjer je doslej sedela žolna. Ko so šli v slavnostno dvorano, je šel skromni slavec spredaj in šele za njim kos in žolna.

Od takrat je živel slavec na kraljevskem dvoru kot najboljši pevec med pevci. In ker se ni prevzel in je ostal zmeraj skromen, je še danes najboljši pevec med vsemi pticami.

7

JANKO KERSNIK

Ciklamen

„Tudi o tem govoriva drugokrat, gospica; ona beseda pa vam ni veljala; tega mi ni treba omenjati.“

Bil je malo v zadregi fer, ne ozriši se v Elzo, položil je album na mizo. Zato tudi lahke zasmehljive poteze na guvernantinem licu ni videl.

Oprostite me za trenutek,“ dejal je zopet naglo, „v garderobi imam nekaj za vas!“

Rekši, odide ven.

Ona ga je radovedno pogledala, a potem vstala in šla pred veliko zrcalo ob nasprotni steni ter popravila si nalahno lase. Nasmehnila se je svoji podobi v zrcalu ter šepnila predse: „To sovraštvo me miče. Bodemo videli, doklej bo trajalo.“

Hrast, vrnivši se, podal ji je knjižico, katero je nosil ves dan v lovski torbi.

„To je slovnica, katero sem vam obljubil po Boletu.“

„Ah, kako ste prijazen! Lepa hvala vam. Kadar se v prihodnje snideva, čudili se boste mojemu znanju.“

„Izpraševali vas hočem vestno.“

V tem trenutku je prišel v sobano komisar, kateri se je bil že naveličal pušiti, in za njim še nekaj drugih gospodov; med njimi tudi Megla. Le-ta in komisar sta se polastila pogovora z guvernantno in doktor je odšel čez nekoliko časa k igralcem.

V sprednji sobi je srečal Medena, a bil je tako neje-

voljen nanj, da je žel molče mimo njega. Oni se za to še zmenil ni; iskal je z očmi Elzo ter hitel v salon.

V Hrastu pa so se budila in bojevala razna čutila, ko je stal za Boletom ter nem gledal, kako kvartajo gospodje pred njim. Igralci so bili utopljeni v igro, doktor pa v svojo ljubosumnjo; kajti tajiti ni mogel, da vsa jeza, katero mu je bila povzročila guvernantina izpoved, imaizvir v ljubosumnji do Medena. Ta mož sigurno večkrat občuje z Elzo! Pa kaj je tebi do tega? — vprašal se je zopet. Da je zaljubljen, kar tako vulgarno zaljubljen, tega sam sebi ni hotel priznati — bil je malo ponosen na dosedanjo nezmagljivost; da jo pa ljubi resno, da se rodi v njem ona globoka, goreča ljubezen, katera le enkrat objame človeka — tega pa si ni mogel priznati, kajti življenje in družba sta mu bila vcepila preveč frivolnih nazorov.

Samo en trenutek mu je prišla bliskoma ta misel, zaničljivo je razlegnil ustni. Misel je bila s tem zavržena, absolvirana; v prsih pa mu je vendar nekaj ostalo, nekaj težkega kakor kamen, neka neznanca, neumljiva skrb — ali skoro — hrepenenje.

Ta večer se je potem ogibal guvernantne, akoravno je večkrat nehote pogledal proti salonu, kadar mu je udaril nje zvonki glas na uho. Videl je tudi pri taki priliki, da je prinesel Meden hipoma dva velika šopa krasnih cvetic v sobo ter podaril enega Elzi; drugi je bil menda namenjen hišni gospodinji.

„Okoren in neroden človek je ta!“ mislil si je Hrast, „zdaj nosi šopke; neprilичno je to in nedostojno.“

Tega pa ni hotel v poštev jemati, da ima Meden kot bližnji sosed in star znanec posebne svoboščine.

Čas je potekal in lovci so se po čaju, kateri jih je ogrel do dobrega, odpravljali domov. Zdolaj je bilo vpreženih več vozov in na te so sedali gospodje.

Doktor je bil eden zadnjih, ki so pristopali po stopnicah. Pri gospodinji se je bil sicer že poslovil, in Bole je bil okrajnega glavarja spremil do voza, a doktor se je še obotavljal v garderobi. Naposled ide vendar, a v koridoru sreča, kogar je iskal — Elzo. Bilo pa je, kakor da bi mu bila ona prišla nalašč naproti.

Iz velikega šopa cvetic, katerega je še nosila v rokah, vzela je dve vijolici ter, podavši jih doktorju, dejala šaljivo in s kaketno ljubeznivostjo:

„To bodele od Nemke vendar vzeli?“

„Oh, gospica, rekel sem že, da vam ona beseda ni veljala! Ali mi jo odpustčate?“

„Bog varuj! Zaradi nje bodeva še računala!“ deje ona na pol resno, na pol šaljivo.

Pa doktor ni čutil in enega ni drugega glasu; vse, kar je govorila ona, dozdevalo se mu je le ljubeznivo. Podala sta si roki in ona je njegovo tudi na lahko stisnila.

Zdolaj so ga že klicali. Skočil je na bližnji lajtrski voz in potem se je odpeljala vsa družba; vsa najboljše volje.

Tudi doktor je bil zdaj vesel in srečen! Glasan ni bil, nego tiho je sedel na svoji deski, v rokah pa je varno držal svoji dve vijolici. K sreči je bila noč jako temna.

PETO POGLAVJE

Zakaj nas pač mučijo časih spomini s tako elementarno silo? Kadar jih najmanj potrebujemo, najmanj pričakujemo, stopijo nam pred oko in na uho nam zvone nekdanji znani, in kakor smo sami mislili, pozabljeni glasovi. Ni treba, da bi človek živel petdeset let in da bi imel za seboj burne ali vsaj nemirne dni; tudi mladega, čigar pot je vodila do zdaj vedno po varnem, ravnem svetu, tudi njega posilijo take bridke ure; saj je ni žive duše na svetu,

Dolgi pohod, Tigrastega mačka

„Prišla je ura, ko moramo spet strniti vrste. Mi, vi, vsi pravi komunisti moramo sprožiti neprizanesljivo ofenzivo proti meščanski ideologiji, striti moramo stare običaje, uničiti že gnilo, pa kljub temu še nevarno kulturo.“ Milijonska množica, večinoma študentje in vojaki, je resno in molče pošlušala nekoliško pojoči glas, ki je prihajal s tribune nad vrati Nebeškega miru, in le mahanje z zastavicami je poudarjalo najpomembnejše dele govora. Ljudje, zbrani na največjem pekinškem trgu, so dobivali v tistih trenutkih dvojno spodbudo: ukaz, naj začno z novo revolucijo, pa čeprav sploh še niso razumeli, za kako revolucijo naj bi šlo, in znamenje, da začno častiti novega voditelja.

Novi voditelj, idol, je bil suhljat in bled mož, ki je s svojimi odločnimi besedami sekal zrak nad milijonom Kitajcev. Dotedanji edini idol Mao Ce Tung je molče stal ob njem, podoben odmaknjenemu božanstvu, iz katerega veje nezmotljiva resnica. Množici na trgu Nebeškega miru je kot glasnik preroka govoril Lin Piao, kitajski obrambni minister, ki je pred tedni dobil naslov „najboljšega bojnega tovariša Mao Ce Tunga“. Prav v vsakem kotičku Kitajske moramo zrušiti, razkrinkati, uničiti kontrarevolucionarne revizioniste! je pribil Lin Piao.

Govor moža v vojaški uniformi brez našitkov je bil kratek, šlo je pravzaprav samo za vrsto ukazov, napotil za akcijo. Toda za kakšno akcijo? Izraz „kulturna revolucija“, ki ga je kitajski maršal večkrat ponovil v svojem govoru, ni povedal veliko. Toda zgovorna je bila že slika na častni tribuni: ob Mao Ce Tungu ni bilo videti sivih las predsednika republike Liu Šao Čija; na njegovem mestu je stal Lin Piao.

V tednih, ki so sledili, so Lin Piao-va skopa gesla začela dobivati vsebino, se širiti po ogromni deželi. Pojasnjena je bila tudi odsotnost Liu Šao Čija: ime predsednika kitajske republike se je znašlo na čelu seznama „reakcionarnih in meščanskih voditeljev“, ki jih je treba onemogočiti, uničiti. Seznam je bil dolg, na njem so bila imena tisočev in tisočev pekinških in pokrajinskih voditeljev, ki so bili v resnici ali pa samo domnevno povezani z Liu Šao Čijem. Z njimi naj bi opravili rdeči gardisti, mladi glasniki nove revolucije, ki naj jih vodi Maova misel, utelešena v Lin Piao.

Tako se je jeseni 1966 razlila po Kitajskem „velika kulturna in proletarska revolucija“. Iz Pekinga so sicer prihajale spodbude, toda ob navidez vse bolj nenadzorovanih akcijah, pravzaprav izpadih rdečih gardistov je bilo videti, da je vsaj osrednji del državnega in partijskega aparata povsem zunaj te nove revolucije.

Na splošno je veljalo, da niso čete ljudske osvobodilne armade in narodne milice nikdar tam, kjer si po svoje kroji red rdeča garda, in da jim kvečjemu pomagajo s svojimi zapiski o „revolucionarnem“ ali „protirevolucionarnem“ početju državljanov.

Toda to navidez nepojasljivo vedenje armade je bilo posledica povsem jasnih in nedvoumnih ukazov, za katerimi je stal vrhovni poveljnik armade in obrambni minister Lin Piao. Mož, ki je posredno sprožil novo križarsko vojno na Kitajskem, je neposredno tudi skrbel, da ta vojna uspe. Gesla kulturne revolucije so povezovala njegovo ime z Maovim, in vsak mesec je bilo vse bolj jasno, da gre za moža, ki zmaguje v nasledstvenem boju, precej nenavadnem za državo, v kateri vlada komunistična partija.

Če je bilo na prvi pogled jasno, da gre za moža, ki ga je izbral Mao, pa je bilo precej manj jasno, zakaj je Mao izbral prav njega. Za najpreprostejši in hkrati najbolj jasen odgovor je poskrbel življenjepis o „življenju in revolucionarnem delu tovariša Lina“, ki je bil nenadoma — vsaj v odlomkih — na voljo Kitajcem in radovedni tujini. Najpreprostejši odgovor se je skrival v opisovanju dela tovariša Lina od leta 1959 naprej. Takrat je Lin Piao zamenjal Peng Te Huaia na položaju obrambnega ministra. Bili so to hudi časi za Kitajsko, časi gospodarske krize, ki je sledila neuspelemu Maovemu „velikemu skoku naprej“. Ljudstvo je bilo razočarano, državno vodstvo razdvojeno, in videti je bilo, da je Mao Ce Tungu namenjena samo še vloga živega, a nemočnega simbola nekdanjih revolucionarnih bojov. Državna oblast se je selila v roke Liu Šao Čija.

Toda tedaj je nastopil Lin Piao, ki je zamenjal prosovjetskega obrambnega ministra Peng Te Huaia: preprečil je razkroj kitajske armade, jo reorganiziral in ji povrnil „političen duh“, temelječ na Maovi misli. Poskrbel je, da so v armadi zamenjali večji del članov dotedanjih partijskih komitejev, 78.000 novih partijskih delavcev je odšlo med vojsake, da bi jim dalo „stvarno politično pomoč“; partija, kot si jo je zamislil Lin Piao, je spet obvladala armado. In vse bolj jasno je bilo, da je taka armada na Maovi strani. Zato se je tudi stari voditelj lahko odločil za svoje maščevanje. Šlo je za tvegano početje, ki bi prav lahko pahnilo državo v državljansko vojno. Toda Mao je imel vsaj enega človeka, s katerim je lahko računal, in ta človek je bil Lin Piao.

Mao Ce Tung se je po vsej verjetnosti že leta 1965 odločil, da bo „opravičeval meščansko gnulobo in podobnimi revizionisti“ in sprožil „kulturno revolucijo“; in verjetno si je že tedaj izbral Lin Piao za zavezni-

ka. Vprašanje nasledstva v primeru zmage je bilo rešeno. Vendar pri tande- mu Mao-Lin Piao ni šlo za zavezništvo, rojeno čez noč, za naključno povezanost idej in koristi. Malo je namreč kitajskih osebnosti, ki bi imele v zgodovini kitajske komunistične partije in še posebno v zgodovini vojaškega boja, s katerim je prišla na oblast, tako pomembno vlogo, kot jo je imel Lin Piao. In Mao je očitno že tam od konca dvajsetih let naprej znal ceniti vojaške in politične sposobnosti svojega sedanjega naslednika. Leta 1959 Lin Piao ni prišel kot novinec v kitajsko vladajočo garnituro, on se je tja le vrnil.

Kot velja za številne kitajske državne in vojaške voditelje, je tudi v Lin Piaoem življenjepisju precej praznin. Nekateri neuradni biografi omenjajo kot rojstni kraj mesto Huan An, drugi govore le o dolini reke

Prav v vojaški akademiji se Lin Piao začne vse bolj oddaljevati od idej Kuomintanga in vse bolj aktivno delati v zvezi mladih komunistov. Toda to so še leta sožitja med desnico Kuomintanga in njeno levico, se pravi kitajsko komunistično partijo. Mladi Lin že leta 1926 dobi prvi čin in postane pomočnik poveljnika ene izmed čet 4. armade. Njegov bataljonski poveljnik je Je Ting, znan komunist. Verjetno je že tisto leto Lin Piao postal član komunistične partije.

V začetku leta 1927 je desno krilo Kuomintanga pod vodstvom Čang Kaj Šeka, bodočega generalisima, udarilo po levici. Začela se je ena najbolj krvavih in dolgotrajnih državljanskih vojn v zgodovini sveta. Lin Piaoova četa, ki je medtem postala že divizija (štiriindvajseta), je bila ena prvih, ki se je uprla Čang Kaj

Dvajset let po Čangkajškovem begu na Formozo kitajski voditelj Mao Ce Tung slavi še eno zmago: boja za oblast, prikritega s kulturno revolucijo, je po treh letih konec. Mao Ce Tung si je povsem utrdil svoj položaj, toda hkrati je tudi poskrbel, da se njegova politika niti po njegovi smrti ne bo spremenila. Nadaljevanje svoje politike si ni zagotovil le z novim partijskim statutom, marveč si je že kar izbral tudi človeka, ki bo skrbel za nadaljevanje te politike: sedanji obrambni minister Lin Piao ali po kitajsko „Tigrasti maček“ je na nedavnem 9. kongresu kitajske KP postal uradno naslednik Mao Ce Tunga.

Vest, da je Mao Ce Tung imenoval svojega naslednika, pravzaprav ni prišla nepričakovano za tiste, ki so pozorneje spremljali dogodke, ki so zadnja tri leta pretresali LR Kitajsko. Toda kdo je Lin Piao? Kje in kdaj je začel svoj dolgi pohod, ki ga je zdaj pripeljal do praga oblasti nad najštevilnejšim narodom na svetu? Zakaj je Mao Ce Tung izbral prav njega!

Jang Ce. Kot rojstno leto so za sedaj na voljo vsa leta od 1904 do 1908. Menda je bil sin manjšega tekstilnega industrijca, ki je po prvi kitajski revoluciji leta 1911 obubožal. Od leta 1915 naprej zasledimo Lin Piaoovo ime v seznamih osnovne šole v Hui Lang Šanu, toda vse tja do leta 1921, ko se je vpisal v srednjo šolo v Vučangu, ni o njegovi mladosti nobenih zanesljivih podatkov.

Leta 1925 je mladi Lin Piao član Kuomintanga, nekaj mesecev kasneje pa se je med krajšim bivanjem v Šangaju vpisal tudi v zvezo mladih komunistov. Oktobra istega leta je Lin Piao v kantonu in tu se vpiše v slovitno kitajsko vojaško akademijo Vampoa, kateri je takrat poveljeval Čang Kaj Šek. Linova življenjska pot je tako začrtana: politika in armada. Menda je prav v vojaški akademiji mladi kadet dobil (ali pa si izbral) ime, s katerim se bo zapisal v zgodovino: Lin Piao namreč po kitajsko pomeni „tigrasti maček“.

Šeku in zasedla griče okrog Naučanga, v katerem je bila kuomintangska garnizija. Upor sta vodila Ču De, legendarni junak dolgega pohoda, in Lin Piao.

Lin in Mao Ce Tung sta se verjetno prvič srečala šele nekaj mesecev kasneje, verjetno leta 1928, ko so se v vzhodnem delu Kingsija združile čete Mao Ce Tunga in Ču Deja in ko so tam ustanovili glavni stan nove sovjetske (kitajske) republike. Od takrat pa vse do leta 1934 se je Lin Piao udeležil vseh pomembnejših bojov proti nacionalističnim četam. Od bataljonskega poveljnika je hitro napredoval do poveljnika armadne skupine, s katero je odbil Čangkajškove napade na Cingkanšjan, kamor je Mao preselil svoj glavni stan.

V tem obdobju se je Lin Piao še posebno odlikoval pri novačenju domačinov in dezertirjev iz nacionalistične armade, bil je pa tudi prvi, ki je uporabil rdeče gardiste — mladi-

no, oboroženo pretežno s krepeli — kot pomožne vojaške enote.

Za komunistično gibanje so bila to težka leta, in jeseni 1934 je postal pritisk Čangkajškovih armad tako močan, da Mao Ce Tung ni imel več izbire — kitajska rdeča armada, razdeljena v nekaj kolon, se je odpravila na svoj „dolgi pohod“. Lin Piao je poveljeval prvemu armadnemu korpusu, ki je vso dolgo pot (več kot deset tisoč kilometrov, od Kingsija do severozahodne Kitajske, kjer so se zdesetkane kolone rdeče armade spet zbrale in utrdile v Šensiju) „odpirala pot“ glavni rdeči armade. Spopadi, juriši in pravi boji s Čangkajškovimi četami so se vrstili vso dolgo pot. Najzanesljivejši Linovi biografi trdijo, da je Lin Piao osebno vodil svoj armadni korpus v vsaj dvajsetih večjih in velikih bitkah. Kitajske legende iz tistih časov pa vedo povedati, da je bil več kot samo vojaški poveljnik: Lin je bil veliki vodja, čudodelnik, ki je znal navdihniti svojim borcem izreden pogum in bojevitost.

Ko je rdeča armada po „dolgem pohodu“ prišla v Šensi, je Lin Piao postal poveljnik častniške šole. Toda leto kasneje je že spet poveljeval bojnim enotam: kot poveljnik posebne jurijske divizije je 25. septembra 1937 v sloviti bitki pri Peng Hsing Kuanu hudo porazil elitne japonske čete; zmaga, ki je samo še povečala Lin Piaoov ugled.

Leta 1939 je odpotoval v Sovjetsko zvezo in tam ostal tri leta. Zakaj je Lin Piao pravzaprav šel v Sovjetsko zvezo in kaj je tam počel, sedaj še ni povsem znano. Verjetno se je tam med drugim tudi zdravil (zaradi rane ali pa od jetrike), toda gotovo ne vsa tri leta. Tako nekateri trdijo, da se je celo udeležil bojev proti Nemcem, drugi pravijo, da je študiral na moskovski univerzi, tretji, da se je izpopolnjeval na vojaški akademiji, nekateri pa vedo povedati, da je v tem času med drugim sestavil s sovjetskimi voditelji tudi program sovjetske vojaške pomoči kitajski rdeči armadi.

Leta 1942 se je Lin Piao spet vrnil v domovino. Bil je to čas Maocetungovega in Čangkajškovega zavezništva proti Japoncem. Lin Piao je bil skupaj s Ču En Lajem v Čunkingu, kuomintangski prestolnici med drugo svetovno vojno, kot član „komunistične misije“ pri „nacionalistični vladi“. Spomladi 1943 je Lin Piao odšel iz Čunkinga in ni jasno, kaj je pravzaprav počel vse do poletja 1945. Gotovo ni bil samo poveljnik vojaške akademije v Jenanu, zakaj junija 1945 so ga na 7. partijskem kongresu izvolili že kot šestega na seznamu za člana centralnega komiteja.

S kapitulacijo Japonske, ko se spet začne kitajska državljanska vojna, se nadaljuje Linpiaoova pot navzgor. „Takoj po japonski vdaji“ je svoječasno pisal Zen Min Zi Bao, „je par-

(Dalje na 7. strani)

katera bi mogla mirno reči o sebi, da se ji ni ničesar kesati, ničesar sramovati.

Taka se je godila zadnje dni doktorju.

Odkar je prinesel oni dve vijolici domov ter ju hranil na oknu, postavljeni v kozarec vode, in kadar koli mu je bil v spominu lahki, mehki stisk Elzine roke, vselej so mu vstajale v spominu podobe iz minulih let in kakor kragulj Prametaja, tako so doktorja ujedali ti spomini že nekaj večerov; vračal se je zgodaj iz gostilne domov in potem je sedel blizu do polnoči zamišljen pri mizi in sem ter tja brskal in iskal in prebiral po starih pismih. — — —

Bilo je morda pet ali šest let prej. Hrast je bil tedaj koncipient pri znanem advokatu na Dunaju, in kakor je ta čislal Hrasta dobrega, umnega delavca, tako priljubljen je bil mladi doktor v družini svojega šefa. Zato je bilo tudi redno, da je spremljal vsako leto, odkar je bil v tej pisarni — in bil je tam do zdaj vsa leta po dovršenih študijah — odvetnikovo družino v poletnih mesecih ven na deželo ter ostajal kake tri do štiri tedne tam na počitnicah. Bila je tu navadno postarna soproga odvetnika, sin njegov, takrat še vseučiliški studiosus, in dve že omoženi hčeri, kateri sta se seveda bolj brigali za svoje otroke nego za drugo družbo. Hrast je torej občeval največ z mladim študentom, s katerim sta obhodila in oblazila vso okolico in vse gore in doline v bližju. Onih prostih nekaj tednov je naglo minilo in potem se je pričel zanj zopet stari vsakdanji posel.

Pred pelimi ali šestimi leti torej — natančnega časa ne vemo več — stanovala je vsa ta družina zopet za nekaj poletnih mesecev v prijazni vili blizu Badna pri Dunaju. Bila je letos mnogobrojnejša nego sicer, kajti pridružil se jim je bil nekov sorodnik z Moravskega s svojo hčerko.

Mlada je bila ona, menda komaj osemnajstletna, lepa, izobražena in — recimo — duhovita.

Pa čemu bi tu po okoliših pripovedovali? Zaljubila sta se drug v drugega, Hrast in mlada Kalinka, in nekega krasnega večera — mesec je sijal jasno na nebu in mlačna sapa je nosila rožno vonjavo čez sečo — hodila sta po samotnem potu v zadnjem koncu vrta in tu sta se prvič poljubila.

Pa — je li bila to prava, vroča ljubezen, katero je nosil on v srcu?

Sam si ni bil tega v svesti in se tudi vprašal ni o tem. V Hrastu je tičalo preveč onega, kar imenujemo površno vulgarno: materializem, kar pa v istini ni nič drugega nego — sebičnost, samoljublje. Samoljubni, sebični ljudje pa požrtvovalne, globoke ljubezni niso zmožni, premaga jih in stori jih sužnje edina pohotnost.

Hrast je bil tedaj še jako mlad in ko je znal, da ga dekletka ljubi, in ko jima je bilo moči parkrat srečati se na skrivnem in objeli in poljubiti, bil je srečen in vesel tudi on. Čeravno poln lahkkih nazorov, katerih največ mu je vcepila, kakor smo že omenili, lahka družba, rekel si je, da ljubi dekletko — saj je bilo to prvič, da je bil v taki razmeri z žensko. O resnici, o vztrajnosti te svoje ljubezni premišljevali ni imel povoda.

Čisto drugačna je bila Kalinka. Oklenila se je mladega moža z vso iskrenostjo in zaupljivostjo prve, nedolžne ljubezni. Dvojiti o resnici njegovih besed ji ni prišlo na um, in kakor ga je ljubila sama, tako je sodila o njegovi ljubezni.

Njuna razmera je ostala po dogovoru obeh tajna; o prihodnosti pa nista govorila.

Tako so minili oni štiri tedni, kateri so bili odmerjeni Hrastu za dopust; potem je moral zopet v mesto. Odslej sta si vedno dopisovala, zlasti ko se je bila Kalinka vrnila z očetom na Moravsko. Videla sta se zadnjikrat v odvetni-

kovi hiši, kjer se je deklica en dan mudila, pa govoriti nista mogla na samem.

Med dopisovanjem je potekalo leto in bližali so se zopet gorki poletni dnevi. Odvetnikovi so se odpravljali na odhod — letos so hoteli na Solnograško in tudi Kalinka so pričakovali, da jih spremlja — doktor Hrast pa letos ni hotel z njimi. Izprosil si je bil dopusta, da gre za nekoliko tednov v domovino, na Kranjsko, katere že več let ni videl.

Katinki dolgo časa ni pisal, akoravno je redno prejemal liste od nje.

Mislil je preveč o svoji advokatski preskušnji, o mestu, kjer bi se naselil, in — da govorimo odkrito — hladan in mrzel je bil postal v svoji ljubezni. Deklica je bila predaleč in pisma njena, akoravno tako ljubezniva in gorka, vendar niso mogla neliti ognja v njegovih prsih. To je naravno pri takih ljudeh kakor on.

Ko je bil povedal deklici prvič, da jo ljubi, in pozneje še — nikdar si ni bil prav tega čuta v svesti, morda je nevede sebi in njej lagal; zdaj pa, ko se je jel ogibati nje, tudi ni premišljeval o nagibih.

Šel je torej domov na Kranjsko.

Le-sem ni bilo nobenega pisma; saj ubogo dekletko, ki si je ubijalo glavo, zakaj in kako je vse to, ni vedelo, kam bi pisalo. Hrast pa si je podaljšal dopust, rekši — da je bolan. Ko je slutil, da mu ne bo več prilike, sniti se s Katinko, vrnil se je na Dunaj, a tam je takoj svojo službo odpovedal. Pridobil si je bil mesto v domovini. Preden pa je odšel, prejel je od ljubice še eno pismo, in to je bilo zadnje. Zal besede ni bila v njem, niti očitanja; vprašala je le, zakaj je ne ljubi več?

In on?

(Nadaljevanje sledi)

za oddih in razvedrilo

Izsiljevalčeva smrt

JOHN MILL

Bilo je precej stvari, ki jih inšpektor verjetno ne bo nikoli razumel.

Sybil Mainwaring se je bližala srednjim letom, vendar je bila še vedno lepa ženska, zelo cenjena v Markhamptonu. Bila je premožna, poročena s človekom na visokem položaju, družbeno zelo angažirana in sploh pravi zgled ugledne ženske iz višje družbe.

Michael Jaye je bil uslužbenec njenega moža, skoraj 15 let mlajši od nje, reven in nešolan. Sybil ga je spoznala na neki zabavi in se na prvi pogled zaljubila vanj. Čeprav se je zavedala nesmiselnosti takšne zveze, ga je še naprej strastno ljubila — in kot je mislila ona — tudi skrilo.

Zveza z Jayem je bila neopravičljiva neumnost za žensko njenih let in družbenega ugleda. Ljudje, ki so jo poznali, ne bi nikoli niti pomislili, da bi Sybil lahko prišla v položaj, ko bi jo lahko kdo izsiljeval. Pa se je le zgodilo!

Pismo je bilo kratko in jasno — med deveto in deseto uro zvečer naj bi pustila petdeset funtov na določenem kraju, če ne želi, da njen mož zve za njeno zvezo z Jayem. Ostanek pisma je pokazal, da ima izsiljevalec zelo natančne podatke.

Sybil je pismo zažgala, potem pa šla na vrt in razmišljala, kaj naj stori. Sploh ni mogla verjeti, da se ji je kaj takega lahko pripetilo. Bila sta vendar tako previdna. Skrbela je, da ju nihče ni videl skupaj. Grozil ji je strašen škandal, če ne plača izsiljevalcu, bila pa je prepričana, da se bo pojavil vedno bolj pogosto in z večjimi zahtevami.

Sybil je bila razumna ženska. Po prvem besu in osuplosti se je pomirila in odločila, da bo poiskala in kaznovala izsiljevalca. Na policijo ni pomislila niti za hip, pa tudi Michaelu ni hotela reči ničesar. To je bila njena zadeva in sama se bo izmazala.

Tistega večera je dala kuverto s 50 funti med korenine starega hrasta ob cesti pred njeno hišo, kot je izsiljevalec zahteval. Potem se je skrila na vrtu in čakala.

Nekaj minut čez deseto se je pripeljal motorist in ustavil pod hrastom. Luči na motorju so bile preblabe in ni mogla prebrati registrskih števil. Videla je samo postavbo moškega v dežnem plašču in kapi, obraza pa ni mogla videti, kaj šele prepoznati v temi pod drevjem. Moški se je nekajkrat ozrl, potem pa hitro pobral kuverto z denarjem in se odpeljal proti glavni cesti.

Tako preprosto, pa tako učinkovito! si je mislila Sybil, ko je šla v hišo. Začel jo je prevzemati obup. Ko se je pripravljala na spanje, se je nečesa spomnila. Spomnila se je, kako ji je kot otroku pripovedoval stari vrtnar, kako lahko poišče gnezdo kresnic. Slediti mora prvi kresnici in ko izgine, spet čakati na tistem kraju. Ko se pojavi druga kresnica, ji mora slediti in spet čakati. Meter za metrom jo bodo žuželke same pripeljale do svojega gnezda.

Tistega večera je zaspala z že izdelanim načrtom.

Naslednje izsiljevalčevo pismo je prišlo čez dva tedna. Dala je denar na isto mesto, sama pa šla z avtom na križišče z glavno cesto. Ob 22.05 je pridrvel iz smeri njene hiše motorist in odpeljal proti središču me-

sta. Nekaj časa ga je uspešno zasledovala, potem pa se ji je izgubil v neki stranski ulici zraven cerkve.

Nestrpno je čakala na naslednje izsiljevalčevo pismo ter čutila pravo napetost lovca. Denar je dala na običajno mesto in se z avtom odpeljala k cerkvi. Tu je čakala. Lovca je postal plen. Tako je odkrila še en kos izsiljevalčeve poti.

Čudna igra se je nadaljevala. Potrebno je bilo petkrat po petdeset funtov, da je nazadnje ugotovila, kam se vozi izsiljevalec. Ustavljala se je pri bloku manjših stavb na drugem koncu mesta. Zadovoljno je ugotovila, da v teh hišah ni stanovančev. Ko je prišlo šesto pismo, je namesto denarja dala v kuverto

prazne papirje in se odpeljala blizu lislih hiš s pisarnami.

Bila je zelo vznemirjena. Avto je pustila v majhni uličici, ostanek poti pa šla peš. V torbici je imela avtomatski revolver, ki ga je vzela iz mozeve pisalne mize. Ko je stopila na dvorišče, je bil motor že tam. Samo eno okno v prvem nadstropju je bilo osvetljeno, stranska vrata pa na široko odprta.

Tiho je šla po temnih stopnicah. Pod vrati je videla luč. Izvlekla je revolver in trdno zagrabila ročaj. Odločno je odprla vrata sobe.

Za pisalno mizo je sedel moški in se sklanjal nad kupom papirjev brez vrednosti. Ko je vstopila, je dvignil glavo. Zagledala je osupli obraz Michaela Jaya.

To je slutila... V globini duše je bila globoko prepričana, da lahko samo ena oseba ve vse o Michaelu in njej — sam Michael. Pa ni mogla verjeti.

Še enkrat je pogledala v njegov prestrašeni obraz, papir in kuverto na mizi, potem pa ustrelila. Krogla ga je zadela naravnost v srce. Padel je brez glasu, na njegovem mladem, lepem obrazu pa se je še zrcalila osuplost.

ILSE EICHINGER:

Nič ni več vredno...

Zadnji dan je brezbriznost otrok preseglala vse meje. Babica je rekla, da je Ellen kriva, da knjižne omare še vedno niso prodali.

„Denar potrebujemo za selitev“, je rekla babica, preden je odšla. „Omaro je treba prodati.“

„Za selitev?“ je ponavljala Ellen. „Za kakšno selitev?“

Ker je ostala doma sama, se je potikala po prostorih; nikjer ni našla miru.

Omaro bi bilo treba prodati. Za koliko prodamo to, kar imamo radi?

„Tebe za denar!“ je rekla Ellen omari. „A denar za mejo. Moraš razumeti, tebe za mejo!“

Poskušala jo je objeti z obema rokama.

Prvi kupec je odšel, ker ni imel nikakršnega smisla za zvezo med sanjami in trgovino. Drugi je odšel zato, ker je v kotu stare knjižne omare odkril pajka. Šele s tretjim se je Ellen lahko pogovarjala.

Razgovor je bil zelo nenavaden, še zlasti, ker sta se na začetku pogovarjala brez besed. Ko sta že dovolj dolgo molčala, je prišla Ellen na dan s svojimi aduti. Govorila je, da bi staro omaro obdržala.

„Skripa!“ je rekla, položila prst na usta in povsem počasi premikala stara vrata. „Če pelje zunaj avtomobil, zažvenketajo stekla. Bi lahko počakali, da pripelje mimo kakšen avtomobil?“

Kupec je sedel na naslonjač, ki se je takoj sesedel. Hitro je vstal, ne da bi karkoli rekel. Potem je nemo stal pred knjižno omaro.

„Diši po jabolkah“, je šepnila Ellen. „In tu spodaj manjka deščica. Tu se lahko človek skriva če hoče.“

Zastoj si je prizadevala, da bi tisto, kar je sicer nemogoče, strnila v nekaj krutih besed. Popolnoma je pozabila, da bi povedala vse, kar ji je bila naročila babica da pove: da je steklo na vratih brušeno in da imajo intarzije na obeh straneh veliko vrednost.

„Vsako jesen v njej nekaj poka, kakor da ima srce!“ je rekla namesto tega ponosno.

„Kaj vse, kar ima srce, na jesen poka?“ je tiho vprašal kupec.

Potem sta molče čakala na avtomobil.

„Veter piba,“ je rekla Ellen, kakor da bi imelo to kakšno zvezo z omaro. Vedela je, da mora storiti vse, da omaro proda, čeprav tega ni želela. Na koncu je vendarle vprašala:

„Koliko ste pripravljeni plačati go-

spod?“

„Počakal bom, še dokler ne bo mi-

mo avto.“

Steklo je zažvenketalo.

„Boji se. Strah ga je,“ je rekla in tudi sama prebledela. „Strah ga je vas.“

„Kupil ga bom,“ je rekel kupec. „Koliko stane?“

„Hvala,“ je šepnila Ellen. „Toda jaz ne vem... ampak ali ga sploh lahko plačate?“

„Ne!“ je rekel kupec žalostno. „V resnici ga ne morem plačati. Zato ker poka in ker diši po jabolkah. Moral bom ostati vaš dolžnik.“

Na mizo je položil 500 mark.

„Ne!“ je rekla Ellen zmeden. „Babica je rekla, da ga nikakor ne prodam pod sto petdeset mark!“

„Recite svoji babici, da ni nič vredno več od enega samega globokega snal!“

Kupec je odšel in se nikoli ni vrnil po omaro. Plačal je vonj po jabolkah in Ellenino blede lice.

IZREKI

- Ne bodi presladek, da se kdo s teboj ne posladka.
- Kjer je veliko blaga, tam je tudi dosti jedcev.
- Gredo voli k jaslim, a ne jasli k volom.
- Dober počitek je pol dela.
- Kjer je žena pijanka, gre povodenj skozi hišo.
- Dober prijatelj in star denar sta veliko vredna.
- Greh je, svoje pustiti in kaj tujega vzeti.
- Dober sosed je boljši kakor deset stricov.
- Kjer je veliko vpitja, tam je malo užitja.
- Dober začetek je pol dela.
- Greh se pove, grešnik pa ne.
- Dobra beseda najde dobro mesto.
- Hitrica ni dobra.
- Dobra misel pol zdravja.
- Ne boj se tistega, ki govori, ampak tistega, ki molči.
- Dobra trgovina ne išče kupca.
- Gre s trebuhom za kruhom.
- Dobremu človeku je težko par dobiti.
- Dobro blago samo kupca najde.
- Gruntec pravi: „Obdeluj me, če ne, bom pa jaz tebe.“

TOKRAT VAM PRIPOROČAMO:

Knjige iz vojnih časov

■ Tone Svetina: UKANA , roman o bojih Prešernove brigade, dve knjigi skupaj 906 strani, pl.	811.	295.—
■ Hans H. Kirst: UPOR VOJAKOV , roman o atentatu na Hitlerja, 360 strani, pl.	80.—	
■ Charles de Gaulle: VONJI SPOMINI bivšega francoskega predsednika, dve knjigi skupaj 1370 strani, pl.	438.—	
■ Herbert Feis: CHURCHILL-ROOSEVELT-STALIN , „Irije veliki“ iz druge svetovne vojne, 692 str., pl.	120.—	
■ Edvard Kocbek: TOVARIŠIJA , dnevniški zapiski iz narodnoosvobodilne borbe, 422 str., pl.	100.—	
■ Emil Sovdat: TAM, KJER TEČE BISTRA ZILJA , spomini na partizanska leta na Koroškem, 132 str., slik. pr., ppl.	40.—	
■ Vasilij I. Cujkov: KONEC TRETJEGA RAJHA , zapiski o odločilni fazi druge svetovne vojne, 228 str., pl.	63.—	
■ Z OČMI ZAZRTIMI V SVOBODO , koncentracijska taborišča v delih slovenskih književnikov, 392 strani, slikovne priloge, polplatno	75.—	
■ France Filipič: POHORSKI BATALJON , veličastno poglavje iz NOB v Sloveniji, 722 str., ilustr., pl.	170.—	
■ Hans H. Kirst: ZADNJO KARTO IZIGRA SMRT , roman o Sergeju, največjem vohunu vseh časov, 386 strani, polusnje	100.—	

Dolgi pohod ‚Tigrastega mačka‘

(Nadajevanje s 6. strani)

tija poslala v bogate severovzhodne pokrajine, zlasti v Mandžurijo 50.000 partijskih delavcev in 100.000 vojakov. Tam v Mandžuriji smo osvobodili veliko ozemlje, in za ta uspeh je še posebno zaslužen poveljnik tov. Lin Piao. On je najprej poslal na deželo številne partijske delavce in jim ukazal, naj se oblečejo kot kmetje, naj jedo kmečko hrano in naj pripravijo agrarno reformo. Tako so ljudske množice podprle Linove čete in jeseni leta 1947 se je prijavilo v osvobodilno armado, ki se je bojevala na severovzhodu, veliko mladih, tako da je ta armada kmalu štela milijon vojakov... Poročanje kitajskega dnevnika je morda nekoliko pretirano, toda dejstvo je, da je Lin Piao leta 1947 poveljeval že zelo močni armadi. V ofenzivi proti Čangkajškovim četam je dokazal učinkovitost svojih taktičnih zamisli: nacionalistične čete je prisilil, da so se umaknile s podeželja v mesta, potem pa je s topniškim ognjem in obleganjem drugo za drugo uničil te utrdbe. Tako je v nekaj mesecih izločil iz boja več kot 400.000 nacionalističnih vojakov, ujel je 36 generalov in zaplenil velike količine orožja.

Konec leta 1948 je Linova 4. armada začela korakati proti jugu. Po vrsti zaporednih zmag je decembra prišla pred Peking. Lin Piao je tedaj spretno povezal vojaške akcije in di-

plomatske pogovore in januarja je njegova armada že vkorakala v današnjo kitajsko prestolnico. Potem pa je prodirala naprej na jug. Konec leta je že prišla do vietnamske meje. Državljanske vojne na celini je bilo tako konec, in Lin Piao je postal predsednik vojaškega in administrativnega komiteja za osrednjo in južno Kitajsko, se pravi za šest pokrajin, v katerih je živel 140 milijonov ljudi. Julija 1950 je bil izvoljen tudi za prvega sekretarja partije za to območje.

Čeprav je bil vse do leta 1956 uradni vojaški in politični vodja osrednje in južne Kitajske, je kaj malo podatkov o njegovem življenju in delu v tistem času. Morda bo držala uradno nikdar potrjena domneva, da je Lin Piao poveljeval kitajskim prostovoljcem med korejsko vojno. Kitajski tisk ga med leti 1950 in 1955 skoraj ne omenja. Je bil res na Koreji? Se je zdravil? Je bil v nemilosti? Ker je menda Lin že v tistih letih zahteval večjo neodvisnost Kitajske od Sovjetske zveze, je možno tudi slednje. Toda leta 1955 je Lin Piao spet na površju; tudi tokrat napreduje hkrati kot vojak in kot politik: 4. aprila postane član politbiroja, 15. septembra pa maršal.

Ni jasno, s kakšnim manevrom je Mao Ce Tungu uspelo, da je v času, ko se je praktično že znašel v manjšini, Lin Piao leta 1959 imenoval za

obrambnega ministra. Toda gotovo je, da si ni mogel izbrati boljšega zaveznika. Lin Piao je poskrbel, da je imel Mao, ko je začel svoj „veliki povratek“, za seboj zvesto armado. Poskrbel je tudi, da armada sprva ni ovirala akcij rdečih gardistov in da jim je kasneje celo pomagala. Še več: kmalu je postal tudi posredni vodja akcij rdečih gardistov in neposredni izvršilec Maove politike. Leta 1965 je razdelil v armadi 3 milijone izvodov knjižic z Maovimi mislimi. Leto kasneje je v novi knjižici že njegov uvod.

In dvojica Mao-Lin zmaguje: strti so vojaški upori v nekaterih pokrajinah, partijski aparat je „očiščen“ ali pa kar uničen, Maovi nasprotniki v partijskem in državnem vodstvu so izginili s prizorišča, zagotovljena je večina v centralnem komiteju in dvojica je očitno brez strahu pričakovala nedavni partijski kongres. Tisti del kitajskih komunistov, ki je povezal svoje prihodnosti in prihodnost Kitajske z Maovimi mislimi, ima sedaj še svojega voditelja številka 2.

Imenovanje naslednika seveda avtomatično vsiljuje tudi vprašanje, kaj bo pravzaprav le-ta nasledil. In gre priznati: po Maovi smrti bo Lin Piao imel navdse težko delo. Boj za oblast, ki se je skrnil za kulturno revolucijo, in vse tisto, kar se je na Kitajskem zgodilo v zadnjih letih, je globoko pretreslo kitajsko družbo. Maovemu

ugledu, čustveni navezanosti in zvestobi starih vojakov in Ču En Lajevi državniški spretnosti gre zasluga, da se boj za oblast ni spremenil v novo državljansko vojno. Toda nasprotja so le prikrita, pod pepelom še vedno tli. Ko Mao Ce Tung in njegove sedaj že skoraj magične moči ne bo več, lahko takoj plane požar.

Trenutno pa so stvari — vsaj na zunaj — še kar precej urejene. Maoce-tungova zmagovita skupina je z novimi, zvestimi partijskimi telesi uzakonila svojo oblast. Prav ta konsolidacija pridobitev tako imenovane kulturne revolucije, ki pomeni predvsem popolno zmago Mao Ce Tunga in njegovih misli, pa ne bo odločilnega pomena samo za prihodnost Kitajske, ampak tudi za mesto in vlogo Kitajske v svetu. Potem ko se je za dobra tri leta skoraj popolnoma zaprla vase, bo sedaj, ko je doma rešeno vsaj vprašanje oblasti, nedvomno spet odločneje začela zahtevati sebi primerno mesto na mednarodni politični pozornici. Pri tem, kako se bo manifestirala kitajska navzočnost zunaj njenih meja, pa bo vsekakor šlo za dolgoročnejšo politiko, ki se ne bo spremenila niti v primeru Maoce-tungove smrti. To jamči izbrani in uradno imenovani naslednik Lin Piao — „Tigrasti maček“, ki zdaj samo čaka, da bo napravil tudi še zadnji korak svojega dolgega poha-da na oblast.

Avstrijski dogodki

Kongres koroške ÖVP

Zadnjo soboto in nedeljo je v Celovcu zasedal občni zbor koroške ÖVP, ki je za predsednika znova izvolil ministra dr. Schleinzerja, za poslevodečega predsednika pa spet deželnega svetnika dr. Bacherja. Občni zbor je zelo jasno odražal trenutno, zaradi ponovnih porazov na raznih deželnih in občinskih volitvah ter zaradi notranjih težav v vodilnih vrstah precej pesimistično vzdušje v ÖVP, hkrati pa je izzvenel tudi kot nekak začetek volilnega boja za volitve prihodnjega leta. Zbora sta se udeležila tudi bivši predsed. Narod. sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko ter sedanjaj tajnik NskS dr. Janko Zerzer. Dr. Inzko je kot „govornik svoje narodnostne skupine“ izrekel ÖVP priznanje za njen prispevek pri realizaciji manjšinskih določil, „pri čemer imajo delež vsi člani ÖVP“. To odkrito zadržanje naj bi vrata nasproti slovenski narodnostni skupini še bolj odprlo in njene pripadnike v še večji meri pridobilo za sodelovanje v ÖVP, je dejal dr. Inzko, kajti „odločitve leta 1970 so preveč resne in daljnosežne, da bi to strankarsko-politično področje lahko prepustili socialistom“ (!).

Porast hranilnih vlog

Avstrijske ljudske banke in kreditne družbe so v prvih štirih mesecih tega leta beležile nov porast v vseh področjih svojega obratovanja. Tako so skupne vloge pri ljudskih bankah konec aprila znašale že 10,9 milijarde šilingov, medtem ko so posojila presežila že 9 milijard šilingov. Medtem ko se je obseg posojil v prvih štirih mesecih lani povečal za 299 milijonov šilingov, je porast v istem obdobju letošnjega leta znašal 365 milijonov; hranilne vloge so se letos v prvih štirih mesecih povečale za 380 milijonov, lani v istem obdobju pa za 258 milijonov šilingov.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Mladinsko petje v Celju

Celje je bilo v dneh od 29. maja do 1. junija že osmič prizorišče mladinskega pevskega festivala, na katerem so se zbrali najboljši mladinski zbori iz Slovenije in ostale Jugoslavije, sodelovali pa so zbori tudi iz Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske. Poleg tekmovanj v treh skupinah je festival obsegal še razne združene nastope ter koncerte posameznih zborov v Velenju, Ptuj, Dobrni, Rogaški Slatini, Ravnah, Trbovljah, Zagorju in Mariboru. Iz Avstrije je poleg dveh zborov iz Gradca sodeloval še mešani zbor slovenske gimnazije iz Celovca, ki se je pod vodstvom svojega zborovodje dr. Cigana uspešno uveljavil tudi pri tekmovanju, kjer si je osvojil srebrno plaketo in denarno nagrado.

Simpozij o Karavankah

Slovensko geološko društvo je pred nedavnim priredilo 2. simpozij o geologiji Karavank, na katerem se je zbralo daleč nad sto geologov, od tega približno polovica tujih strokovnjakov, ki so prišli iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Nemčije, Nizozemske, Švice, Italije, Francije in celo iz Maroka. Na zborovanju so se zvrstila razna zanimiva predavanja, v živahnih razpravah pa so dobili strokovnjaki koristne napotke za nadaljnje raziskave. V okviru simpozija so udeleženci imeli tudi ustrezne ekskurzije na Jezero in v okolico Tržiča, za zaključek pa še na Ljubelj. Prihodnji simpozij bodo verjetno priredili avstrijski geologi, in sicer predvidoma leta 1972 nekje na Koroškem.

Karikature brez besed

V prostorih Mestne galerije v Ljubljani je bil odprt I. mednarodni biennale karikature brez besed. Na razstavi, ki bo odprta do 29. junija, sodeluje nad 80 karikaturostov iz 16 držav, ki prikazujejo skupno okoli 200 karikatur. Organizator prireditve Božo Kos je o tej vrsti umetnosti dejal, da humor brez besed pomeni višek grafičnega in humorističnega izraza; ta zvrst humorja ne pozna meja, je privlačna in zanimiva ter prispeva k mednarodnemu razumevanju. Pokrovitelj je nedvomno zanimive in svojstvene prireditve je predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Stane Kavčič.

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljevanju — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavnostni orkestri, slavnostni dirigenti — 15.00 Več uka, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 7. 6.: 6.09 Vesele melodije — 9.00 Smeh sodi k oliki — 10.45 Lepi glas — 13.00 Srečanje z Avstrijo — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Dunajski slavnostni tedni — 16.30 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Evropa poje: Češkoslovaška — 18.30 Glasba češke moderne — 19.20 Oddaja zveznega kanclerja — 20.00 Portret — 21.00 Avstrijski samostani — 22.10 Srce sveta — 23.10 Majhna nočna glasba.

Nedelja, 8. 6.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Teden dni svetovnih dogodkov — 9.10 Satirična oddaja —

RADIO PROGRAM

11.00 Iz gledališča — 13.30 Stališče — 13.45 Operni koncert — 15.00 Ljubite klasiko — 16.30 Zene Evrope — 17.05 Znanstveni ozornik — 18.00 Samo veselje z glasbo — 19.10 Majstri tričetrtinskega takta — 20.00 Dunajski slavnostni tedni — 22.10 Tribuna — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 9. 6.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Agrarna politika — 6.13 Vesele melodije — 9.00 Stara francoska glasba — 13.45 Avstrijska pripovedka — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Dunajski slavnostni tedni — 19.35 Raziskovalne naloge — 20.00 Evropski koncert — 21.00 Brez strahu pred glasbo — 21.30 Pesniki in filozofi v politiki: Lord Byron — 22.10 Znanje časa — 23.10 Dunajski slavnostni tedni.

Torek, 10. 6.: 6.05 Preden odidete — 6.12 Vesele melodije — 13.45 Irija Franca Kafke — 17.10 Raziskovalci na obisku — 18.40 Slavnostne igre v Bregenzu — 19.35 Pogled v literarne revije — 19.45 Pesmi in balade — 20.00 Za in proti — 21.00 Človeški možgani — 23.20 Studio nove glasbe.

Sreda, 11. 6.: 6.05 Odkrito povedano — 6.09 Vesele melodije — 9.00 Stara angleška glasba — 13.45 Tujji pripovedniki — 17.10 Naravoslovje — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Dunajski slavnostni tedni — 19.35 Življenje ob knjigah — 20.00 Dunajski slavnostni tedni — 22.10 Kriminalna igra.

Četrtek, 12. 6.: 6.05 Preden odidete — 6.09 Oddaja delavske zbornice — 6.12 Vesele melodije — 13.45 Kafkova pisma — 17.30 Raziskovalno delo visokih šol — 19.30 Dunajski slavnostni tedni — 19.35 Kulturno-politične perspektive — 19.45 Šanson — 20.00 Na poti po Evropi: Rusija — 21.00 Sonatina — 21.15 V žarišču — 22.30 Kraljica instrumentov — 23.10 London-Pariz-Rim.

Petek, 13. 6.: 6.05 Nobeden ne bo zmagal — 6.09 Oddaja delavske zbornice — 6.13 Vesele melodije — 13.45 Vesele pripovedke — 17.10 Iz sveta likovnih umetnosti — 17.30 Mladinska redakcija — 19.35 Nemški sodobni romani — 20.00 „Okno“, radijska igra — 21.15 Komorni koncert — 22.10 „Dekle na oknu“, kriminalna igra — 23.10 Dunajsko petje, dunajsko igranje.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zveč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Omev časa — 18.45 Šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda.

Sobota, 7. 6.: 5.05 Vesel začetek dneva — 5.50 Obvestila za kmetijske delavce — 7.55 Naš hišni vrt — 8.20 Prijubljene melodije — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralec znak — 14.00 Zabavni koncert — 15.30 Koncert želja — 17.40 Igralske anekdote — 18.00 Vaš konjiček — 18.40 Koroški profili — 20.10 Zabavna oddaja — 21.00 Zvečena Avstrija — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 8. 6.: 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Pisani zvoki — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert želja — 16.00 Otroška ura — 16.30 Življenje in delo bratov Schramel — 17.05 Plesna glasba — 18.15 Plesna nota — 18.30 Pogovor o umetnosti — 18.45 Pridite in zapojte — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgled — 20.10 Tri dežele, en program — 21.30 Humor je začimba našega življenja.

Ponedeljek, 9. 6.: 5.05 Pihalna godba za začetek dneva — 9.00 Papirna poplava — 9.30 Ljudska glasba sveta: Romunija — 10.15 Kako slišim glasbo — 11.00 Mednarodne karačnice: Škotska — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 Politika in vzgoja — 15.00 Nova koroška pesem — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 16.00 Venček melodij — 16.45 Koroška književnost: Hermann Lienhard — 17.10 Zabavna oddaja — 19.15 In kaj pravite vi — 20.10 „Dežniki“, radijska igra — 21.30 150 let zbiranja ljudskih pesmi v Avstriji.

Torek, 10. 6.: 5.05 Godba na pihala — 8.15 Davčno pravo — 8.20 Prijubljene melodije — 9.00 Rusija pripoveduje — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.05 Dežela med Evfratom in Tigrisom — 11.00 Godci, zaigrajte — 13.45 Za koroško mladino — 14.00 O umetnosti hvaležnosti — 15.00 Komorna glasba — 16.00 Venček melodij — 16.45 Miselni modeli za avtomate — 17.10 Avstriji o Avstriji — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Slišiš pesmico — 20.10 Orkestrski koncert — 21.30 Zabavni koncert.

Sreda, 11. 6.: 5.05 Začetek dneva s pihalno godbo — 8.15 Prijubljene melodije — 9.00 Pravljice iz vsega

sveta — 9.30 Operetne melodije — 10.15 Človek v družbi — 11.00 Veselo petje, veselo igranje — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 Lahko z zdravili zbolimo — 15.00 O znanstvenih knjigah — 15.15 Koroška pesništvo — 15.30 Koroška včeraj in danes — 16.00 Venček melodij — 16.45 Na obisku v studio Koroška — 17.10 Operetne melodije — 18.00 Kulturni problemi Koroške — 19.15 Na obisku pri koroških zborih — 20.10 Obrtniški običaji — 21.00 Beseda kot zdravilo — 21.15 Staroavstrijska slikanica.

Četrtek, 12. 6.: 5.05 Ljudske viže — 8.15 Prijubljene melodije — 9.00 Revolucija in njeni otroci — 9.30 Godalna skupina Wilhelma Dumke — 10.05 Svet otroka — 10.35 Problemi mladine — 11.00 Dunajska pesem — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 ženske v Izraelu — 15.00 Ura pesmi — 16.00 Venček melodij — 16.45 Znanost iz prve roke — 17.10 V dunajski koncertni kavarni — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 19.15 Veselo in zabavno — 20.05 Deželni razgled — 20.10 Koroški hišni koledar — 21.00 Prepevamo in pripovedujemo o deželi Drave.

Petek, 13. 6.: 5.05 Ljudske viže — 8.15 Prijubljene melodije — 9.00 Veliki prizor — 9.30 Na poti po štajerskem — 10.05 Cestni promet in ti — 10.15 O temeljih države — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Glasba za mladino — 16.00 Venček melodij — 16.45 Književ-

nost iz štajerske — 17.10 Konec tedna z glasbo — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Zveneca alpska dežela — 21.10 Razgovor čez mejo — 22.25 Preko mejo.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 7. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 8. 6.: 7.00 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 9. 6.: 14.15 Informacije — Za našo vas — 18.00 Za naše male poslušalce.

Torek, 10. 6.: 14.15 Informacije — Koroška kronika — Plesne skladbe — Športni mozaik.

Sreda, 11. 6.: 14.15 Informacije — Za gospodarstvo — Koncert Kernjakovih pesmi.

Četrtek, 12. 6.: 14.15 Informacije — Iz koroške literarne delavnice — Kulturna panorama.

Petek, 13. 6.: 14.15 Informacije — Dela slovenskih skladateljev: Karol Pahor.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 Telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.00 Prireditve dneva in pregled sporeda — 13.10 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Komentarji — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.05 Literarni nočtumo.

Sobota, 7. 6.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avto-stop — 12.10 Dve viziji za orkester skladatelja Demetrija Zebreta — 12.40 Narodne pesmi in plesi iz Srbije — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V vedrem

AVSTRIJA

Sobota, 7. 6.: 16.30 Za otroke — 16.40 Arktično petje — 17.05 Beat-Club — 17.35 Za družino — 18.00 Tedenski ozornik — 18.25 Kulturna aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 20.06 šport — 20.15 Vihar v kozarcu vode, komedija — 21.45 šport — 22.15 Čas v sliki — 22.25 V zankah Scotland Yarda, kriminalni film.

Nedelja, 8. 6.: 16.30 Za otroke — 16.55 Film zate — 17.20 Sir Francis Drake — 17.45 Kontakt — 18.00 Iz moje knjižnice — 18.30 Veselje z glasbo — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 šport — 20.15 Gradbenik Solness, igra — 22.05 Čas v sliki — 22.15 Evropsko prvenstvo amaterskega boksa.

Ponedeljek, 9. 6.: 18.00 Teletest — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Lopovi proti lopovom — 21.00 Poštni predal 7000 — 21.10 Svoječasno, kronika — 21.55 Čas v sliki — 22.05 Posebej za vas.

Torek, 10. 6.: 18.00 Angleščina — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Jurij Preda potuje okoli sveta — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Trije navihanci — 21.00 Američani made in Austria — 21.50 Čas v sliki.

Sreda, 11. 6.: 10.00 Pomagajte pomagati — 10.30 Zvok iz človekove roke — 11.00 77-Sunset-Strip — 11.45 Avstriji v tujini — 16.30 Za otroke — 17.05 Mednarodni mladinski ozornik — 17.20 Za družino — 17.40 Mednarodni kmetijski ozornik — 18.00 En Francaise — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Vaš nastop, prosimo — 21.00 Samec v raju — 22.50 Čas v sliki — 23.00 Iz parlamenta.

Četrtek, 12. 6.: 10.00 Kaj lahko postanem — 10.30 Viri zgodovine — 11.00 Mesto dela zgodovino — 11.30 Pisan denar iz vsega sveta — 12.00 Avstrijski iznajditelji — 18.00 Italijanščina — 18.25 športni mozaik — 18.50 Policijska poročila — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Mafia, častitljiva družina — 21.25 Jour fixe — 22.25 Čas v sliki — 22.35 Iz parlamenta.

Petek, 13. 6.: 10.00 Prometna vzgoja: kolesar — 10.30 Viri zgodovine: Turnirja — 11.00 Samec v raju — 18.00 Človek v vesolju — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Pištrole in ženščine — 18.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Mafia, častitljiva družina — 21.25 Časovni dogodki — 22.25 Čas v sliki.

ritmu — 15.40 Naš podlistek — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Koncert zbora jeseniških železarjev ob 100-letnici železarne — 18.15 Vsako soboto „Top-pops 11“ — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel Avenik — 20.00 Sobotni glasbeni mozaik — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 8. 6.: 6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.45 Mladinske skladbe — 9.05 Srečanja v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Novi ansambli domačih viž — 14.05 Popolne ob zabavni glasbi — 14.30 Humoreska tedna — 15.05 Glasba ne pozna meja — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 22.15 Serenadni večer — 23.15 Zapešimo ob glasbi velikih orkestrrov.

Ponedeljek, 9. 6.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Cicanov svet — 9.30 Paleta zvokov — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.40 Koncert pihalnih orkestrrov — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Voščila — 15.40 Pesmi raznih narodov poje madrigalni zbor iz Holandije — 17.05 Iz opere „Ognjeni angel“ — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Ansambel Dorka Škoberneta — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe.

Torek, 10. 6.: 8.08 Opera matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Morda vam bo všeč — 12.10 Poje basist Boris Hristov — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Glasbena udeleževanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 15.45 Jezikovni pogovori — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.15 Poje Majda Sepe — 20.00 „Atentat“, radijska igra — 21.00 Pesem godal — 21.15 Deset pevcev, deset melodij — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.15 Plesni orkestri RTV Ljubljana, Zagreb in Beograd.

Sreda, 11. 6.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravilic in zgodb — 9.10 Iz glasbenih šol — 9.30 Zabavna glasba — 9.45 Narodne ob spremljavi harmonike — 12.10 Iz popularne domače koncertantne glasbe — 12.40 Od vasi do vasi — 14.05 Koncert za odih — 14.35 Voščila — 15.40 Naš podlistek — 17.05 Mednarodni zdraviliški koncert — 18.15 Naši umetniki izvajajo skladbe Paula Hindemitha — 18.40 Naš razgovor — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Nočni vrtljak zabavnih zvokov.

Četrtek, 12. 6.: 8.08 Opera matineja — 8.55 Radijska šola — 9.20 Iz zakladnice resne glasbe — 12.10 Iz opere „Hlapec Jernej“ — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 14.05 Mladina poje — 14.25 Operetne melodije — 14.45 Mehurčki — 15.40 Fagotisti Srečko Korošak — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.15 Ansambel Bele vrane — 20.00 Domače viže in napevi — 20.30 Festival „Slovenska popevka“ — 22.15 Večer nove poljske glasbe — 23.15 Lahko noč z zabavnimi melodijami.

Petek, 13. 6.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Morda vam bo všeč — 12.10 Igra violinist Rok Klopčič — 12.40 Čez polja in potoke — 14.00 Koncert lahke glasbe — 14.35 Voščila — 15.20 Napotki za turiste — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.15 Ansambel Borisa Franka — 20.00 Skladbe slovenskih skladateljev poje Komorni zbor RTV Ljubljana — 20.30 Festival „Slovenska popevka“ — 22.15 Med malo izvajanimi deli Stravinskega in Kodalyja — 23.15 O morju in pomorščakih.

TELEVIZIJA

JUGOSLAVIJA

Sobota, 7. 6.: 9.35 Šolska oddaja — 16.00 Kolesarska dirka po Italiji — 17.45 Po domače — 18.15 Mladinska igra — 19.15 Jugoslovanska revolucija — 20.00 Dnevnik — 20.35 Magazin — 21.35 Rezervirano za smeh — 21.50 Maščevalci — 22.40 Prospekt — 23.00 Poročila.

Nedelja, 8. 6.: 9.00 Madžarska oddaja — 9.25 Poročila — 9.30 Narodna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Otroška matineja — 13.30 Šahovski komentar — 14.00 Od kubizma do dadaizma — 14.30 Kolesarska dirka po Italiji — 15.15 Planica 69 — 16.15 Abecednik — 17.00 Dekle z naslovnih strani — 18.30 Košarka — 20.00 Dnevnik — 20.35 Humoristična oddaja — 21.20 Zabavno glasbena oddaja — 21.45 športni pregled — 22.15 Dnevnik — 22.35 Evropsko prvenstvo v boks.

Ponedeljek, 9. 6.: 17.15 Madžarska oddaja — 17.45 Fant v televizorju — 18.00 Po Sloveniji — 18.30 Kajenje in pljuči rak — 18.50 Človek ne jezi se — 19.20 Znanost in mi — 20.00 Dnevnik — 20.35 Burleska o Grku — 22.05 Glasbena oddaja — 22.35 Poročila.

Torek, 10. 6.: 17.45 Risanka — 18.00 Lutkovna oddaja — 18.20 Po sledeh napredka — 18.40 Novosti iz studia 14 — 19.15 Reportaža — 20.00 Dnevnik — 20.35 Najlepši čas, češki film — 21.50 Jazz.

Sreda, 11. 6.: 17.15 Madžarska oddaja — 17.45 Oddaja za otroke — 18.30 En Francaise — 18.45 Velika puštolovščina — 19.15 Glasbena oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Književna oddaja, film — 21.20 Čajkovski: Plova dama, opera — 22.50 Poročila.

Četrtek, 12. 6.: 17.45 Pionirski dnevnik — 18.15 Naši zbori — 18.45 Kaj hoče Sofia — 19.05 Narodna glasba — 19.35 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.35 Mali oglasi — 21.20 Kulturne diagonale — 22.05 Slovenska popevka 69 — 23.05 Poročila.

Petek, 13. 6.: 16.45 Madžarska oddaja — 17.20 Nenavadne dogodivščine Marka Plegusa — 17.45 Srečni metulj — 18.15 Glasbena oddaja — 19.00 Svet na zaslону — 19.45 Za boljši jezik — 20.00 Dnevnik — 20.35 Slovenska popevka 69.

Hotel-Pension an schönem Kärntner See in herrlicher Lage, bestens eingeführt, (auch Wintersportmöglichkeit — Nähe Kleinkirchheim) zu verkaufen. Zuschriften an: Karl Meschnig, 9020 Klagenfurt, Villacher Straße 222.